

20 GADA 17 ZIŅOJUMS

GADA
APSKATS

EIROPAS SAVIENĪBAS
TIESA

Eiropas Savienības
Tiesa: Savienības tiesību
aizsardzības garants
500 miljoniem līdzpilsoņu

curia.europa.eu

20 GADA
17 ZIŅOJUMS
GADA
APSKATS

Eiropas Savienības Tiesa ir viena no septiņām Eiropas Savienības iestādēm.

Kā Savienības tiesu varas īstenotājai tai ir uzdevums nodrošināt Eiropas tiesību ievērošanu, gādājot par Līgumu vienveidīgu interpretāciju un piemērošanu. Šī iestāde veicina Savienības vērtību saglabāšanu un ar savu judikatūru līdzdarbojas Eiropas celsmē.

Eiropas Savienības Tiesu veido divas tiesas – “Tiesa” un “Vispārējā tiesa”.

Satura rādītājs

Priekšsēdētāja priekšvārds	5
1/ 2017. gads īsumā	
A. Gads attēlos.....	7
B. Gads skaitļos	14
2/ Tiesvedības darbība	
A. Atskats uz gada nozīmīgākajiem spriedumiem	17
B. Tiesvedības galvenie skaitliskie rādītāji	36
3/ Atvērtības un pieredzes apmaiņas gads	
A. Nozīmīgie notikumi.....	41
B. Galvenie skaitliskie rādītāji	46
4/ Justīcijai kalpojoša administrācija	
A. Efektīva, moderna un daudzvalodīga administrācija	49
B. Skaitliskie rādītāji un projekti.....	51
5/ Skats nākotnē	56
6/ Palieciet kopā ar mums!	58

**“Eiropas Savienības Tiesas
judikatūra aptver arvien
daudzējādākas ar pilsoņu
ikdienas dzīvi saistītas
jomas.”**

PRIEKŠSĒDĒTĀJA PRIEKŠVĀRDS

Gan Savienības iestādēm, gan dalībvalstīm 2017. gadā bija iespēja svinēt Romas Līgumu parakstīšanas sešdesmito gadskārtu. Tālab Eiropas Savienības Tiesa Luksemburgā sapulcināja dalībvalstu konstitucionālo un augstāko tiesu priekšsēdētājus, lai iztirzātu jautājumu par Eiropas justīciju tīklojumā.

Tieši šādā kontekstā 2017. gada aprīlī ar Eiropas Savienības Tiesas gādību tika izveidots "ES tiesu tīkls" (*réseau judiciaire de l'UE – RJUE*) nolūkā padarīt ciešāku Tiesas sadarbību ar dalībvalstu tiesām kvalitatīvas Eiropas justīcijas labā. Ar tālab izveidoto daudzvalodīgo platformu ir iecerēts vairot savstarpējas zināšanas par Savienības un dalībvalstu judikatūru un padziļināt Tiesas un dalībvalstu tiesu dialogu. Šis dialogs, kas pastāv jau kopš dibināšanas līgumu laikiem, talkā ņemot prejudiciālā nolēmuma tiesvedību – kas savukārt ir īstens Savienības tiesu sistēmas stūrakmens, – tagad piedzīvo neformālāku turpinājumu *RJUE* ietvaros.

Runājot par tiesas spriešanas darbību, jāsaka, ka Eiropas Savienības Tiesa ir pasludinājusi daudzus spriedumus tieši jautājumos, kas rūp tautai. Šajā ziņā būtu minami spriedumi par islāmisko galvassegu valkāšanu darbā, aviopasažieru tiesībām, *Uber Pop* pakalpojumu, imigrācijas politiku vai arī par vakcīnas defektīvuma pierādījumiem. Visi šie spriedumi daudzu citu starpā uzskatāmi parāda, ka Eiropas Savienības

Tiesas judikatūra vairs neaprobežojas tikai ar saimniecisko jomu vien, bet gan aptver arvien dažādākas ar līdzpilsoņu ikdienas dzīvi saistītas jomas.

Statistikas ziņā Tiesā un Vispārējā tiesā ir iesniegts rekordliels skaits lietu, proti, 1656 lietas. Tiesā vien tika iesniegtas ne mazāk kā 739 lietas, no kurām 533 ir lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu. Ja neņem vērā kādas aptuveni četrdesmit līdzīgas lietas par aviopasažieru tiesībām reisa atcelšanas vai ilgstošas kavēšanās gadījumā, statistika liecina, ka iesniegto (739) lietu un pabeigto (699) lietu skaita ziņā 2017. gadā valda līdzsvars. Savukārt Vispārējā tiesa ir paaugstinājusi savu darba ražīgumu par gandrīz 20 % salīdzinājumā ar 2016. gadu (895 pabeigtas lietas), vienlaikus būtiski saīsinot lietu izskatīšanas vidējo ilgumu (aptuveni 16 mēneši, proti, par 40 % īsākā laikā nekā tas bija 2013. gadā).

2017. gada oktobrī Astūrijas princeses fonds piešķīra Eiropas Savienībai Saticības balvu par tās "unikālo pārnacionālās integrācijas modeli".

Ar šo balvu, kas spāniski runājošajā pasaules daļā tiek uzskatīta par Nobela Miera prēmijas ekvivalentu, tiek cildināts Savienības un tās iestāžu ieguldījums miera nosargāšanā un tādu vērtību kā brīvība, cilvēktiesības un solidaritāte vairošanā visā pasaulē. Globālajā kontekstā, kam arvien raksturīgs terorisms, migrācijas krīze un identitīvā pašizolēšanās, fonds atgādina visiem tiem, kas strādā un velta sevi Eiropai, par vajadzību nešaubīgi iestāties par šīm pamatvērtībām, lai novērstu Otrā pasaules kara atkārtošanos un nestu mieru un labklājību Eiropas kontinenta tautām.

Koen **LENAERTS**
Eiropas Savienības Tiesas
priekšsēdētājs

1

2017. gads

ĪSUMĀ

A

GADS ATTĒLOS

Janvāris

11. janvāris

Konference, kas veltīta Bulgārijas un Rumānijas pievienošanās Eiropas Savienībai desmitgades atcerei

Bulgārija un Rumānija oficiāli pievienojās Eiropas Savienībai 2007. gada 1. janvārī piektās ES paplašināšanās ietvaros. Tiesa šo desmito gadadienu atzīmē, rīkojot konferenci, kurā piedalās gan viesos uzņemtas personības, gan tiesu locekļi un darbinieki.

31. janvāris

Spriedums *Lounani*

Patvēruma pieteikums, ko iesniegusi persona, kas ir piedalījies teroristu tīkla darbībā, var tikt noraidīts pat tad, ja tā pati nav terora aktu izdarītāja, iniciatore vai nav piedalījies to īstenošanā (C-573/14). ([skat. 17. lpp.](#))

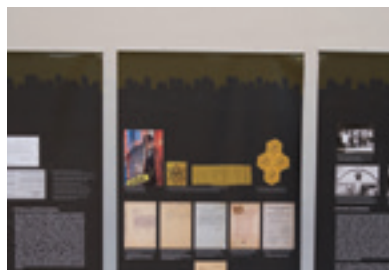
Februāris

2017

1. februāris

Izstādes “*Between Shade and Darkness: Luksemburgas ebreju liktenis laikā no 1940. līdz 1945. gadam*” atklāšana.

Atzīmējot ANO Starptautisko holokausta upuru piemiņas dienu, Tiesā tika izvietota Ešas pie Alzetes [Esch-sur-Alzette] Musée national de la Résistance (Luksemburga) rīkota izstāde par Luksemburgas ebreju kopienu likteni nacistiskās okupācijas laikā, ebreju izraidīšanu no valsts deportēšanai uz geto un koncentrācijas un nāves nometnēm.

9. februāris

Lietas *IR* iesniegšana Tiesā

Vai katoļu organizācija drīkst **atlaist** no darba vadošā amatā esošu darbinieku tāpēc, ka tas pēc šķiršanās ir otrreiz stājies laulībā (C-68/17)?

9. februāris

“Sokrāta hermas” oficiāla nodošana

Tiesa pieņem Farnēze kolekcijas skulptūru, ko tā patapinājusi no Neapoles Nacionālā arheoloģijas muzeja. Šajā replikā, kas III gadsimtā p.m.ē. tika izgatavota pēc līdzības ar oriģinālo bronzas statuju no IV gadsimta p.m.ē. ir uzrakstīts, ko Sokrāts teicis Platona darbā “Kritons”: “Ne jau tikai tagad, bet aizvien rīkojos tādējādi, ka sekoju vienīgi tai pārliecībai, kura man pēc rūpīgas apsvēršanas šķiet pareizākā.” Šis teikums simbolizē filozofa absolūto domas brīvību, kuru neierobežo nekas cits kā tikai pakļāvība likumam, kuru viņš izrādīs, piekrītot mirt, lai nepārkāptu pilsētas likumus, pat ja tie ir netaisnīgi.

14. marts**Spriedumi *G4S Secure Solutions* un *Boungaoui* un *ADDH***

Uzņēmums drīkst aizliegt saviem darbiniekiem, kuri strādā tiešā saskarsmē ar klientiem, nēsāt ārējas **politiskās, filozofiskās vai reliģiskās pārliecības atšķirības zīmes**, ja vien šis aizliegums ir noteikts, pamatojoties uz iekšējo politiku, kas tiek īstenota saskanīgi un sistemātiski, un ir ierakstīta iekšējās kārtības noteikumos (C-157/15) un (C-188/15). (skat. 22. lpp.)

15. marts un 14. septembris**Jaunie Revīzijas palātas un Komisijas locekļi**

15. martā Līgumos paredzēto svinīgo solījumu dod Revīzijas palātas loceklis **Juhan Parts** (Igaunija).

14. septembrī zvērestu nodod vēl kāda Revīzijas palātas locekle – **Ildikó Gáll-Pelcz** (Ungārija), kā arī Eiropas komisāre **Mariya Gabriel** (Bulgārija), kurai piešķirts Digitālās ekonomikas un sabiedrības komisāres portfelis.

Eiropas Savienības Tiesā notiekošā svinīgā sēdē Revīzijas palātas un Komisijas locekļi apņemas pildīt savus amata pienākumus.

27. marts**Tiesnešu forums un Romas līgumu parakstīšanas 60. gadskārta**

Tiesa uzaicina viesoties dalībvalstu konstitucionālo un augstāko tiesu priekšsēdētājus. Tas tiek darīts ar domu veicināt justīciju, kas darbotos tīkljumā, un tādējādi uzsvērt dalībvalstu tiesu – kurām pirmajām ir jāpiemēro Savienības tiesības – devumu šajā 60 gadus ilgušajā Eiropas sadarbībā. (skat. 41. lpp.)

15.–22. aprīlis**Oficiāla vizīte ASV**

Tiesas delegācija apmeklē Amerikas Savienotās Valstis tā dēvētā “Luksemburgas 2017. gada foruma” (*Luxembourg Forum 2017*) ietvaros, lai turpinātu pirms aptuveni 20 gadiem aizsāktu dialogu ar amerikāņu kolēģiem. (skat. 43. lpp.)

Maijs

4. maijs

Spriedums *Pešková* un *Peška*

Lidmašīnas sadursme ar putnu ir ārkārtējs apstāklis, kura dēļ aviopārvadātājs var tikt atbrīvots no pienākuma maksāt kompensāciju par **lidojuma ilgu kavēšanos** (C-315/15). (skat. 19. lpp.)

21.-24. maijs

Oficiāla vizīte Somijā

Tiesas delegācija apmeklēja Somiju, lai tiktos ar Augstākās tiesas, Helsinku tiesas, Eiropas Ķīmikāliju aģentūras, Augstākās administratīvās tiesas amatpersonām, kā arī Somijas Republikas prezidentu *Sauli Niinistö*.

24.-28. maijs

Oficiāla vizīte Itālijā

Tiesas delegācija apmeklēja Itāliju oficiālā vizītē, kurā tā tiekas ar Konstitucionālās tiesas, Tieslietu padomes, Valsts padomes, Administratīvo tiesu priekšsēdētāju padomes, Augstākās kasācijas tiesas amatpersonām, kā arī Itālijas Republikas prezidentu *Sergio Mattarella*.

Jūnijs

8. jūnijs

Jauna Vispārējās tiesas tiesneša stāšanās amatā

Iestādes organizatoriskās reformas otrā posma ietvaros zvērestu nodod **Kolms Makiokī** (Īrija), tādējādi Vispārējās tiesas tiesnešu skaitam pieaugot līdz 45.

11.-13. jūnijs

Vispārējās tiesas delegācijas vizīte Skotijas augstākajās tiesās (Edinburga)

Lai padziļinātu sadarbību ar dalībvalstu konstitucionālajām un augstākajām tiesām, Vispārējās tiesas delegācija ierodas Skotijā, apmeklējot *Court of Session* un *High Court of Justiciary* (Edinburga).

21. augusts

Lietas *Google* iesniegšana Tiesā

Francijas Valsts padome vaicā Tiesai, kāds ir pienākuma veikt personas datu **atindeksāciju** teritoriālais tvērums (C-507/17).

4. oktobris

Jauna Vispārējās tiesas tiesneša stāšanās amatā

Turpinās reformas otrā posma īstenošana: zvērestu nodod **Gērts De Bāre** (Beļģija). Vispārējās tiesas tiesnešu skaits pieaug līdz 46.

16. oktobris

Oficiāla vizīte Eiropas Cilvēktiesību tiesā

Savas ilggadīgās sadarbības ietvaros Eiropas Savienības Tiesa un Eiropas Cilvēktiesību tiesa ik gadu tiekas Luksemburgā vai Strasbūrā viedokļu apmaiņai par judikatūras attīstību pamattiesību jomā. Šogad Tiesas delegācija, kuras sastāvā ir tās priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks un deviņpadsmit locekļi, apmeklē Strasbūru, lai piedalītos darba sanāksmēs ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas locekļiem.

26. oktobris

Lietas *Blaise* u.c. iesniegšana Tiesā

Šī lieta ir par **glifosāta** laišanu tirgū, un tajā tiek vaicāts par Komisijas novērtēšanas procedūras uzticamību un objektivitāti (C-616/17).

Novembris // Decembris

27. novembris

Lietas *M. A. u.c.* iesniegšana Tiesā

High Court (Īrija) lūdz Tiesai izskaidrot, kā par patvēruma pieteikuma izskatīšanu atbildīgās dalībvalsts noteikšanu ietekmē **Brexit** (C-661/17).

1. decembris

Somijas neatkarības simtgadei veltīta atceres konference

Somijas neatkarības deklarāciju Somijas Parlaments pieņēma 1917. gada 6. decembrī. Lai atzīmētu šo simtgadi, Tiesas un Vispārējās tiesas locekļi aicina viesos vairākas somu personības un darbiniekus piedalīties Lielajā sežu zālē rīkotā konferencē.

14. decembris

Lietas Luksemburga/ Komisija iesniegšana Vispārējā tiesā

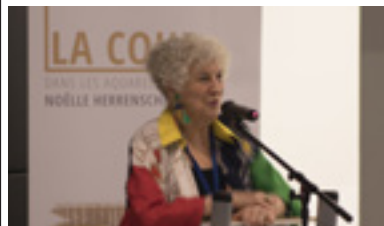
Luksemburga lūdz Vispārējo tiesu spriest par fiskālo nolēmumu, ko šī dalībvalsts bija pieņēmusi **Amazon** labā (T-816/17).

7. decembris

Izstādes “Tiesa Noëlle Herrenschildt akvareļos”

Atzīmējot Foruma “Eiropas justīcija tīklojumā: kvalitatīvas justīcijas ķīla” priekšlasījumu izdevuma nākšanu klajā, Tiesas galvenajā vestibilā (*salle des pas perdus*) tiek izstādīti darbi, ko zīmējusi šī franču akvareliste reportiere *Noëlle Herrenschildt*, kas virknē akvareļu ir atspoguļojusi 27. martā saistībā ar Romas Līgumu sešdesmito gadskārtu notikušā Tiesnešu foruma norisi. (skat. 41. lpp.)

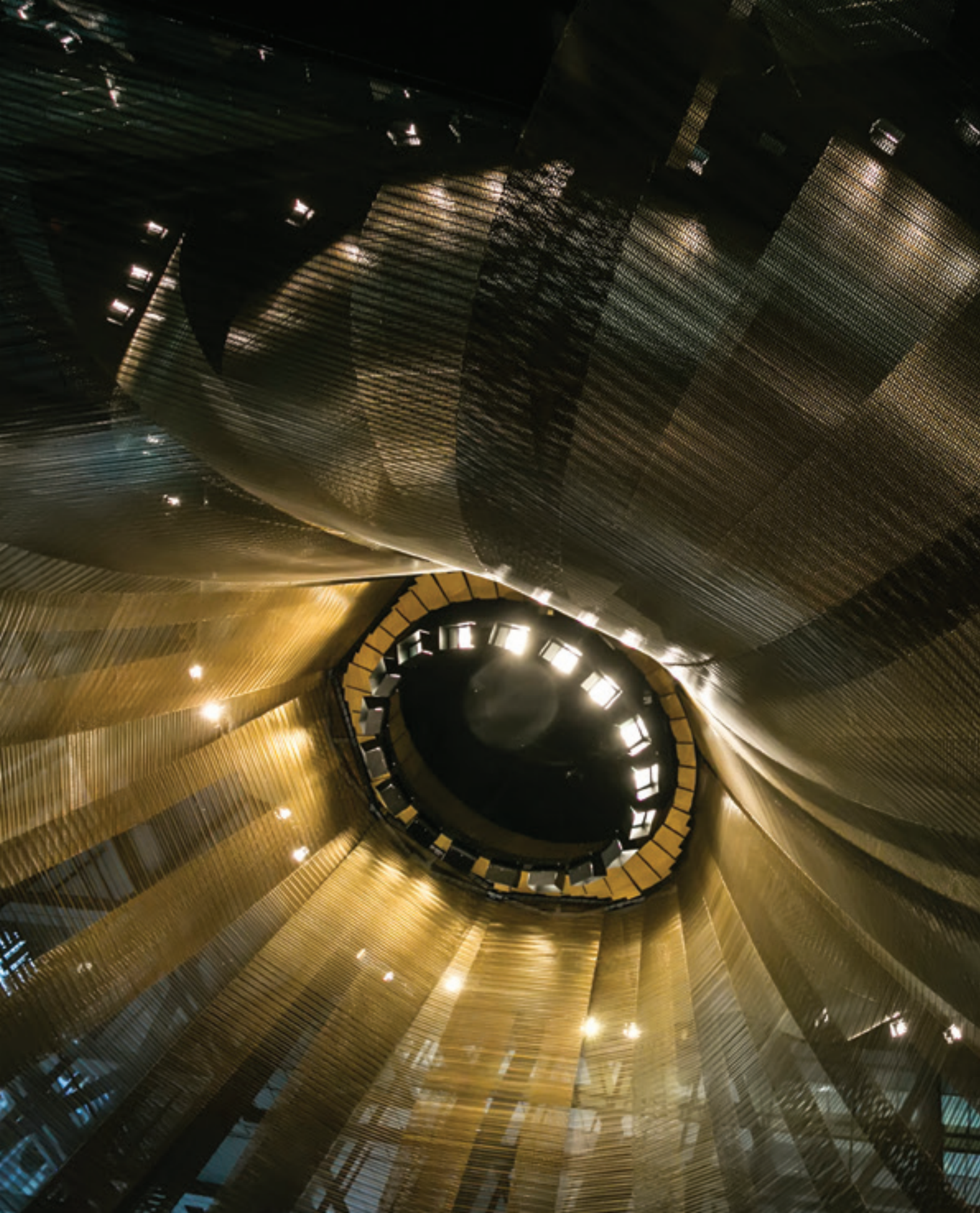

20. decembris

Spriedums *Asociación Profesional Elite Taxi*

Uber sniegtais pakalpojums, kas izpaužas kā iespēja sazināties ar autovadītājiem, kas nav profesionāļi, ir pakalpojums transporta jomā un var tikt dalībvalstī pakārtots prasībai par atļaujas saņemšanu (C-434/15). (skat. 24. lpp.)

B GADS SKAITĻOS

Iestādes 2017. gada budžets

399

miljoni euro

Statistiski 2016. gads ir iezīmīgs ar visnotaļ spraigu lietu izspriešanas darbību. Lai arī 2017. gadā iesniegto lietu skaits (1656 lietas) ir nedaudz mazāks nekā 2016. gadā, tomēr 2017. gadā pabeigto lietu skaits joprojām ir liels (1594 lietas).

Šī darba slodze ir ietekmējusi arī ikdienā tiesām atbalstu sniedzošo administratīvo dienestu darbu.

75

tiesneši

11

ģenerālvokāti

no 28 dalībvalstīm

2174

ierēdņi un darbinieki

40 %

vīrieši
850

60 %

sievietes
1324

Tiesvedības gads (abas tiesas kopā)

1656

ierosinātas lietas

1594

izskatītas lietas

154 336

kanceleju reģistros ierakstīti procesuālie dokumenti

Vidējais tiesvedības ilgums

16,3

 mēneši

Tiesa 16,4 mēneši
Vispārējā tiesa 16,3 mēneši

Ar e-Curia iesniegtie procesuālie dokumenti procentuālā izteiksmē

Tiesa 73 %
Vispārējā tiesa 83 %

Lietotnes e-Curia piekļuves
kontu skaits 4354

e-Curia izmantojošo
dalībvalstu skaits 28

2801

Eiropas Savienības
Oficiālajā Vēstnesī
publicēts
tiesu paziņojums

Valodu dienesti

Tiesai kā daudzvalodīgai tiesu iestādei ir jābūt spējīgai izskatīt lietu, lai arī kādā Savienības oficiālajā valodā tā būtu iesniegta, un vēlāk nodrošināt savas judikatūras izziņošanu visās šajās valodās.

24

potenciālas tiesvedības valodas, proti, 552 iespējamās valodu kombinācijas

609

“juristi lingvisti” rakstveida dokumentu tulkošanai

23

valodu nodaļas

1 135 000

lappušu iztulkotas tulkošanas dienestā

Tulkošanas vajadzību apjoma samazinājums 2017. gadā

(iekšējie ekonomijas pasākumi)

410 000

lappušu

Tulkojamo lappušu skaits

1 115 000

696

tiesas sēdes un sanāksmes, kurās nodrošināts sinhronais tulkojums

74

tulki mutvārdu paskaidrojumu uzklaušanai rīkoto tiesas sēžu un sanāksmju tulkošanai

Dialogs un apmaiņa

2228

valstu tiesneši viesojušies Tiesā kā semināru, mācību un apmeklējumu dalībnieki vai praktikanti

Aptuveni

20 000

apmeklētāju Tiesā

- tiesību profesionāļi
- žurnālisti
- studenti
- privātpersonas

72

protokolāri pasākumi

2 / Tiesvedības darbība

A

ATSKATS UZ GADA NOZĪMĪGĀKAJIEM SPRIEDUMIEM

Migrantu tiesības un pienākumi

Kopš 2015. gada Eiropa saskaras ar vērienīgu migrācijas krīzi, kuras dēļ rodas virkne jautājumu. Tiesai nācās vairākkārt iztiesāt lietas par patvēruma pieteikumiem un to izskatīšanas kārtību.

Atbildot kādai Beļģijas tiesai, Tiesa nosprieda, ka dalībvalstīm nav pienākuma izsniegt **vīzu humānu apsvērumu dēļ** personām, kuras vēlāk vēlas tajās iesniegt **patvēruma pieteikumu**. Savienības tiesībās ir paredzēta iespēja humānu apsvērumu dēļ izsniegt īstermiņa vīzu (uz laiku līdz 90 dienām). Tāpēc vīzu pieteikums, ko Beļģijas vēstniecībā Beirutā (Libāna) iesniegusi kāda Sīrijas ģimene, lai ieceļotu Beļģijā ar mērķi tajā lūgt patvērumu un tādējādi tajā uzturēties ilgāk nekā 90 dienas, neietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā. Savukārt dalībvalstis joprojām var brīvi izsniegt šādas vīzas saskaņā ar valsts tiesībām.

→ [sprīdums X un X, 2017. gada 7. marts, C-638/16 PPU](#)

Kādā citā no Beļģijas ienākušā lietā Tiesa paskaidroja, ka patvēruma pieteikumu var noraidīt, ja tā iesniedzējs ir piedalījies **teroristu grupas darbībā**. Šāds patvēruma meklētājs var arī nebūt personiski izdarījis terora aktus, nedz mudinājis tos izdarīt, nedz piedalījies to īstenošanā. Šajā lietā patvēruma meklētājs bija Beļģijā notiesāts ar brīvības atņemšanu par līdzdalību "Marokas islāma kaujinieku grupas" Beļģijas nodaļas darbībā. Viņš bija aktīvi piedalījies brīvprātīgo nosūtīšanā uz Irāku un krāpnieciski pārsūtīja pasēs.

→ [sprīdums Lounani, 2017. gada 31. janvāris, C-573/14](#)

Savienības tiesībās ir arīdzan paredzēti noteikumi, kā dalībvalstu starpā sadalāma atbildība par patvēruma pieteikuma izskatīšanu ("Dublinas III" regula).

2015. un 2016. gada migrācijas krīzes gaitā daudzi migranti Savienības robežu šķērsoja Horvātijā, kura pēc tam organizēja šo personu caurbraukšanu uz citām dalībvalstīm. Tiesa apstiprināja, ka pat masveida migrantu pieplūduma gadījumā tā dalībvalsts, kurā tie Eiropas Savienībā ieceļojuši pirmoreiz, joprojām ir atbildīga par vēlāk citās dalībvalstīs iesniegto **patvēruma pieteikumu izskatīšanu**. Pat ja šī dalībvalsts ir organizējusi migrantu tranzītu caur savu teritoriju uz kādu citu dalībvalsti, tās ārējās robežas šķērsošana ir pirmreizējā nelikumīgā kādas dalībvalsts ārējās robežas šķērsošana.

→ [spriedumi A.S. un Jafari, 2017. gada 26. jūlijs, C-490/16 un C-646/16](#)

Dublinas III regulā ir paredzēti termiņi patvēruma pieteikuma izskatīšanas procedūras paātrināšanai; tas tiek darīts pieteikuma iesniedzēja labā. Tādējādi dalībvalstij, kurā ir iesniegts patvēruma pieteikums un kura uzskata, ka par šā pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga kāda cita dalībvalsts, var trīs mēnešu laikā lūgt šai citai dalībvalstij attiecīgo patvēruma meklētāju uzņemt. Šādi Tiesa ir nospriedusi, ka patvēruma meklētājs var tiesā atsaukties uz to, ka tā dalībvalsts, kurā viņš ir lūdzis patvērumu, ir kļuvusi atbildīga par viņa pieteikuma izskatīšanu tāpēc, ka ir **beidzies attiecīgais termiņš**. Tāpat ir ar sešu mēnešu termiņu, kādā dalībvalsts var **pārsūtīt patvēruma meklētāju** uz citu dalībvalsti, kas piekrita šo personu uzņemt atpakaļ. Dalībvalsts, kas nav veikusi patvēruma meklētāja pārsūtīšanu šajā termiņā, kļūst atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu.

→ [spriedums Mengesteab, 2017. gada 26. jūlijs, C-670/16](#)

→ [spriedums Shiri, 2017. gada 25. oktobris, C-201/16](#)

Visbeidzot, Tiesa ir izskatījusi to, vai ir spēkā lēmums par **migrantu kvotām**, ko 2015. gada septembrī ES Padomē ar balsu vairākumu pieņēmušas dalībvalstis. Ar šo lēmumu ir domāts palīdzēt Itālijai un Grieķijai tikt galā ar migrantu masīvo pieplūdumu, pārceļot 120 000 šo personu uz citām dalībvalstīm. Slovākija un Ungārija, kuras bija balsojušas pret šo lēmumu, lūdza to atcelt. Tiesa uzskatīja, ka Padomes kompetencē tik tiešām bija pieņemt šādu pagaidu pasākumu, lai efektīvi un ātri reaģētu šādā ārkārtas situācijā. Šis savstarpēji saskaņotais pagaidu pārvietošanas mehānisms efektīvi un samērīgi palīdz Grieķijai un Itālijai tikt galā ar 2015. gada migrācijas krīzes sekām. Tādējādi Slovākijas un Ungārijas prasības tika noraidītas.

→ [spriedums Slovākija un Ungārija/Padome, 2017. gada 6. septembris, apvienotās lietas C-643/15 un C-647/15](#)

Patērētāju tiesību aizsardzība

Eiropas Savienība gādā par patērētāju interešu aizsardzību. Tā cenšas pastiprināt viņu drošību, nodrošināt viņus aizsargājošo noteikumu piemērošanu un uzlabot zināšanas par viņiem esošajām tiesībām. 2017. gadā Tiesai bija iespēja vairākkārt un dažādās jomās precizēt patērētāju tiesību tvērumu Eiropas Savienībā.

Kādā lietā par **pēcpirkuma apkalpošanas dienestiem veiktu tālruņa zvanu izmaksām** Tiesa izlēma, ka maksa par zvanu uz tirgotāja nodrošinātu atbalsta tālruņa līniju nedrīkst pārsniegt izmaksas par zvanu uz parastu fiksētā vai mobila tālruņa līniju.

→ [spriedums *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main*, 2017. gada 2. marts, C-568/15](#)

2017. gadā Tiesa ir vairākkārt izspriedusi strīdus par aviopasažieru tiesībām. Savienības tiesiskais regulējums šajā jomā – atbilstoši tam, kā to interpretē Tiesa – garantē, ka lidojuma atcelšanas vai vairāk par trīs stundu ilgas kavēšanās gadījumā aviopārvadātājam ir jāmaksā kompensācija pasažieriem. Turpretim, ja lidojums ir atcelts vai kavējas tādu ārkārtēju apstākļu dēļ, no kuriem nebūtu bijis iespējams izvairīties, aviopārvadātājs var tikt atbrīvots no pienākuma maksāt šādu kompensāciju pasažieriem.

Tiesa ir apstiprinājusi, ka **lidmašīnas sadursme ar putnu** un no tās izrietošās drošības pārbaudes var būt ārkārtējs apstāklis, kura dēļ aviopārvadātājs var tikt atbrīvots no pienākuma maksāt kompensāciju. Proti, atbildot citādi, aviosabiedrības tiktu mudinātas

punktualitāti nostādīt augstāk par drošību, un tas savukārt būtu pretēji Savienības tiesību mērķiem.

→ [spriedums *Pešková un Peška*, 2017. gada 4. maijs, C-315/15](#)

Pasažieri tiek aizsargāti arī gadījumā, ja **lidojums tiek atcelts mazāk nekā divas nedēļas pirms paredzētās izlidošanas dienas**. Proti, aviopārvadātājam ir jāmaksā kompensācija gadījumā, ja tas nespēj pierādīt, ka pasažieris ir ticis informēts par lidojuma atcelšanu vairāk nekā divas nedēļas pirms paredzētās izlidošanas. Tāpat ir arī gadījumā, ja par lidojuma atcelšanu ir bijis paziņots tūrisma aģentūrai vairāk nekā divas nedēļas pirms paredzētās izlidošanas, taču šī aģentūra nav pārsūtījusi šo informāciju pasažieriem attiecīgajā divu nedēļu termiņā. Tomēr Tiesa atgādināja par iespēju aviopārvadātājam prasīt atlīdzinājumu no saistības neizpildījušās tūrisma aģentūras atbilstoši piemērojamajām valsts tiesībām.

→ [spriedums *Krijgsman*, 2017. gada 11. maijs, C-302/16](#)

Gadījumā, ja lidojums kavējas par trīs un vairāk stundām, pasažieriem ir tiesības saņemt kompensāciju atbilstoši lidojuma attālumam. Tiesa paskaidroja, ka **attālums, kas ir jāņem vērā**, lai aprēķinātu kompensācijas apmēru, ir lineārais attālums starp izlidošanas lidostu un ielidošanas lidostu, lai kādi arī nebūtu iespējamo savienojuma reisu maršruti.

→ [spriedums *Bossen u.c.*, 2017. gada 7. septembris, C-559/16](#)

Tiesai bija jāspriež arī par dažādiem ar patērētāju veselības aizsardzību saistītiem jautājumiem.

Izskatot lietu, kurā kāds krūšu implantu ražotājs bija izmantojis kvalitātes standartiem neatbilstošu rūpniecisko silikonu, Tiesa nosprieda, ka iestāde, kurai ir jānovērtē **ražotāja kvalitātes nodrošināšanas sistēma** EK sertifikācijas ietvaros, nevar tikt atzīta par atbildīgu, pamatojoties uz to, ka esot bijis jāveic iepriekš nepieciešamas pārbaudes, jāpārbauda ražotāja medicīnas ierīces un/vai komercdarbības dokumenti. Tomēr, ja ir pazīmes, kas liecina par preces iespējamo neatbilstību kvalitātes standartiem, šai iestādei ir jāveic visi cilvēku veselības aizsardzībai nepieciešamie pasākumi.

→ [spriedums *Schmitt*, 2017. gada 16. februāris, C-219/15](#)

Turklāt Tiesa atstāja negrozītu kādu Vispārējās tiesas spriedumu, kurā bija nopriests, ka Komisija ir pamatoti aizliegusi uzņēmumam *Dextro Energy* izmantot reklāmas saukļus, kuros ir izcelta **vienīgi labvēlīgā glikozes ietekme uz veselību**, noklusējot briesmas, kas ir saistītas ar cukura patēriņu lielā apjomā. Tāpēc šie apgalvojumi var tikt uzskatīti par patērētājam neskaidriem un viņu maldinošiem.

→ [spriedums *Dextro Energy/Komisija*, 2017. gada 8. jūnijs, C-296/16 P](#)

Visbeidzot, Tiesa ir izspriedusi arī lietu par kādu Francijas pilsoni, kurš tika **vakcinēts pret B hepatītu** un pēc vakcinēšanās saslima ar izkaisīto sklerozi, kas progresīvi izraisīja paralīzi un pēc tam – nāvi. Tā nosprieda, ka, ja nav zinātniskas vienprātības, vakcīnas trūkumi un cēloņsakarība starp tiem un slimību var tikt pierādīti ar būtisku, precīzu un saskanīgu pazīmju kopumu. Neilgais laikposms starp vakcinēšanos un slimības parādīšanos, vakcinētās personas personiskas un ģimenes medicīniskas priekšvēstures neesamība, kā arī ievērojams šīs slimības atkārtšanās pēc šādām vakcinēšanām gadījumu skaits var būt šādas būtiskas, precīzas un saskanīgas pazīmes.

→ [spriedums W. u.c., 2017. gada 21. jūnijs, C-621/15](#)

Darba ņēmēju tiesību aizsardzība

Savienības tiesības gādā par Eiropas pilsoņu dzīves un darba apstākļiem un aizsargā darba ņēmēju tiesības. Konkrēti, divas direktīvas nodrošina vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošanu visās dalībvalstīs un aizliedz nodarbinātības jomā diskriminēt rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ. Šīs 2000. gadā pieņemtās direktīvas aizliedz gan tiešu diskrimināciju (atšķirīgu attieksmi pret vienādām situācijām), gan netiešu diskrimināciju (vienādu attieksmi pret atšķirīgām situācijām, kuras rezultātā kāda personu kategorija tiek nostādīta neizdevīgākā stāvoklī).

Iztaujāta par **islāmiskās galvassegas valkāšanu darba vietā**, Tiesa nosprieda, ka aizliegums darbiniekiem nēsāt ārējas savas politiskās, filozofiskās vai reliģiskās pārliecības atšķirības zīmes nav tieša diskriminācija. Šāds aizliegums nav arī dzimtas diskriminācija, ja ir pierādīts, ka darba devējs, pamatojoties uz iekšējo politiku, kas tiek īstenota saskaņīgi un sistemātiski un ir ierakstīta iekšējās kārtības noteikumos, attiecībā ar saviem klientiem vēlas izrādīt neitralitātes tēlu. Tomēr, tā kā šāda iekšējās kārtības noteikuma nebija, Tiesa paskaidroja, ka darba devēja vēlēšanās apmierināt kāda klienta vēlmi vairs nesāņemt apkalpošanu no islāmisko galvassegu valkājošas darbinieces, nav uzskatāma par profesionālu vajadzību, kas izslēgtu diskriminācijas esamību.

→ [spriedumi *G4S Secure Solutions un Bougnaoui un ADDH*, 2017. gada 14. marts, C-157/15 un C-188/15](#)

Griekijā kandidātiem, kas vēlas piedalīties konkursā uzņemšanai policijas skolā, ir jāatbilst dalības nosacījumiem, viens no kuriem ir tāds, ka augumam jābūt vismaz 170 centimetriem. Tiesa uzskatīja, ka šis visiem kandidātiem noteiktais minimālā auguma kritērijs patiesībā skar krietni vien lielāku skaitu sieviešu nekā vīriešu un tādējādi ir **diskriminācija dzimuma dēļ**. Lai arī mērķis nodrošināt policijas dienestu operatīvāti un pienācīgu darbību ir leģitīms, līdzekļi, kas tiek izmantoti tā sasniegšanai, ir nesamērīgi. Tāpēc šī diskriminācija ir neattiecināma un pretrunā Savienības tiesībām.

→ [spriedums *Kalliri*, 2017. gada 18. oktobris, C-409/16](#)

Vācijā aviosabiedrība *Lufthansa* beidza nodarbināt kādu pilotu, līdzko viņš sasniedza 65 gadu vecumu, tāpēc ka saskaņā ar kādu Eiropas regulu viņam vairs nebija tiesību pilotēt komerciālās lidmašīnas. Tiesa uzskatīja, ka, lai arī šajā regulā patiešām ir paredzēta **diskriminācija vecuma dēļ**, tas tiek darīts ar leģitīmu mērķi garantēt gaisa satiksmes drošību. Turklāt izmantotie līdzekļi (aizliegums 65 gadu vecumu sasniegušiem pilotiem pilotēt komerciālās lidmašīnas) ir samērīgi, jo šis aizliegums attiecas tikai uz komerciālajiem aviopārvadājumiem. Tādējādi 65 gadu un lielāku vecumu sasniegušie piloti var pilotēt tukšus vai pārtransportēšanas lidaparātus un piedalīties pilotu apmācībā.

→ [spriedums *Fries*, 2017. gada 5. jūlijs, C-190/16](#)

Visbeidzot, lai arī aviosabiedrības *Ryanair* ar tās apkalpes locekļiem noslēgtajos darba līgumos ir noteikts, ka strīdu izšķiršana ir tikai un vienīgi Īrijas tiesu piekritībā, Tiesa nosprieda, ka saskaņā ar Savienības tiesībām, kas reglamentē **tiesu jurisdikciju**, darbinieki var vērsties tiesā tajā vietā, no kuras tie pilda savu pienākumu pret *Ryanair* būtiskāko daļu. Lai noskaidrotu šo vietu, ir jāņem vērā visi tādi būtiskie apstākļi kā, piemēram, vietu, no kuries darbinieks veic savus darba pienākumus, kur viņš atgriežas pēc darba pienākumu izpildes, kur viņš saņem norādījumus vai organizē savu darbu, tostarp "mājas bāzi".

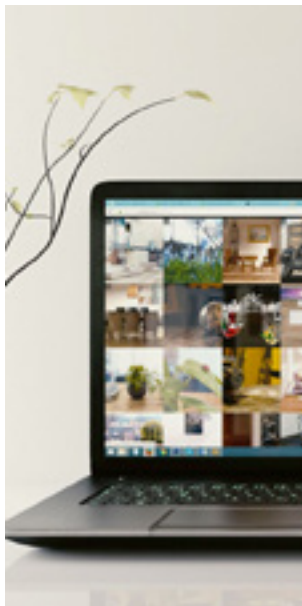
→ [spriedums *Nogueira u.c.*, 2017. gada 14. septembris, apvienotās lietas C-168/16 un C-169/16](#)

Brīvas konkurences saglabāšana un iekšējais tirgus

Lai arī gadu gaitā Savienība ir tikusi apveltīta ar virkni jaunu kompetenču, joprojām īpaši svarīga ir tās sūtība nodrošināt iekšējā tirgus darbību un brīvas konkurences noteikumu ievērošanu. 2017. gadā Tiesai un Vispārējai tiesai bija iespēja pārbaudīt daudzu komerciālo un fiskālo prakšu saderīgumu ar Savienības tiesībām.

Kādā spāņu lietā Tiesa nosprieda, ka **Uber** sniegtais pakalpojums, kas izpaužas kā savienojuma nodrošināšana ar tiešsaistē esošas platformas palīdzību starp transporta pakalpojumus sniedzošiem autovadītājiem, kas nav profesionāļi, un šo pakalpojumu lietotājiem, ir **transporta pakalpojums**, kas pašreiz neietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā un ko tādējādi var reglamentēt dalībvalstis. Tātad savu darbību sabiedrība **Uber** var turpināt tikai pēc tam, kad tā būs saņēmusi personu pārvadāšanas pakalpojumu sniegšanai valsts iestāžu prasītās atļaujas.

→ [spriedums Asociación Profesional Elite Taxi, 2017. gada 20. decembris, C-434/15](#)

Intel Tiesā pārsūdzēja kādu Vispārējās tiesas spriedumu, ar kuru negrozīts tika atstāts Komisijas lēmums, kurā šim uzņēmumam bija uzlikts naudas sods 1,06 miljardu euro apmērā par **sava dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu procesoru x86 tirgū**. Tiesa atcēla pārsūdzēto spriedumu, pamatojoties uz to, ka Vispārējā tiesa bija vienīgi konstatējusi, ka atlaides, ko *Intel* piedāvāja vadošajiem datoru ražotājiem, ierobežo konkurenci jau pēc savas iedabas, tā vietā, lai pārbaudītu, vai šīs atlaides patiešām ir spējīgas izstumt konkurentus no tirgus. Vispārējai tiesai šis jautājums ir jāizvērtē un jātaisa jauns spriedums.

→ [spriedums Intel/Komisija, 2017. gada 6. septembris, C-413/14 P](#)

Savukārt jautājumā par **luksusa preču** tirgošanu Tiesa konstatēja, ka šādu preču piegādātājs drīkst aizliegt saviem pilnvarotajiem izplatītājiem šīs preces pārdot tādā trešās personas interneta platformā kā, piemēram, *Amazon*. Proti, lai saglabātu savu preču luksusa tēlu, piegādātājam ir jāvar definēt nosacījumus, ar kādiem tā preces tiek tirgotas tiešsaistē.

→ [spriedums *Coty Germany*, 2017. gada 6. decembris, C-230/16](#)

Spānijā kāda reliģiskā kongregācija vēlējās izmantot šajā valstī **Katoļu baznīcai piešķirtos atbrīvojumus no nodokļiem** attiecībā uz būvdarbiem, kas veikti kādā tās pārvaldībā esošas skolas ēkā. Šī ēka tiek izmantota, lai nodrošinātu gan obligāto izglītību, ko reglamentē un finansē valsts, gan neobligāto izglītību, kas tiek piedāvāta bez maksas. Tiesa nosprieda, ka šie atbrīvojumi no nodokļa iespējami ir aizliegts valsts atbalsts un nevar tikt piemēroti attiecībā uz šajās telpās veikto saimniecisko darbību kā, piemēram, bez maksas piedāvājumiem izglītības pakalpojumiem.

→ [spriedums *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, 2017. gada 27. jūnijs, C-74/16](#)

Savukārt Vispārējā tiesa apstiprināja, ka ir spēkā antidempinga un antisubsidēšanas pasākumi attiecībā uz **Ķīnas izcelsmes saules enerģijas paneļiem**. Šos pasākumus Padome pieņēma tāpēc, ka, pirmkārt, attiecīgie saules enerģijas paneļi Eiropā tika tirgoti krietni lētāk par to normālo tirgus vērtību un, otrkārt, šīs preces uz Eiropu eksportējošie Ķīnas uzņēmumi saņēma nelikumīgas subsīdijas no Ķīnas valsts, šādi kaitējot Savienībā esošajiem saules enerģijas paneļu ražotājiem.

→ [spriedumi *JingAo Solar u.c./Padome*, 2017. gada 28. februāris, T-157/14 u.c.](#)

Kādā citā lietā Vispārējā tiesa daļēji atcēla lēmumu, ar kuru Komisija bija uzlikusi naudas sodu apmēram 15 miljonu euro apmērā grupai *Icap*, kas nodarbojas ar finanšu starpniecības pakalpojumu sniegšanu, par dalību **aizliegtās vienošanās jenas procentu likmju atvasināto instrumentu tirgū** (šajās darbībās iesaistījušās bankas tika sodītas ar naudas sodiem kopumā apmēram 670 miljonu euro apmērā). Vispārējā tiesa uzskata, ka Komisija – izvērtējot to, kādā kapacitātē un cik ilgi *Icap* bija šo vienošanos dalībniece – ir pieļāvusi kļūdas un nav pietiekami pamatojusi savu naudas soda aprēķina metodoloģiju.

→ [spriedums *Icap u.c./Komisija*, 2017. gada 10. novembris, T-180/15](#)

Procesuālo noteikumu pārkāpuma dēļ Vispārējā tiesa arī dzina atcēla lēmumu, ar kuru Komisija nepieļāva koncentrāciju ASV sabiedrības *United Parcel Service (UPS)* un Nīderlandes sabiedrības *TNT Express (TNT)* starpā sīkpaku eksprespiegādes pakalpojumu nozarē. Vispārējā tiesa uzskata, ka Komisija, balstīdamās uz ekonometriskās analīzes variantu, kas nebija ticis apspriests administratīvajā procesā, nav ievērojusi *UPS* tiesības uz aizstāvību.

→ [spriedums *UPS/Komisija*, 2017. gada 7. marts, T-194/13](#)

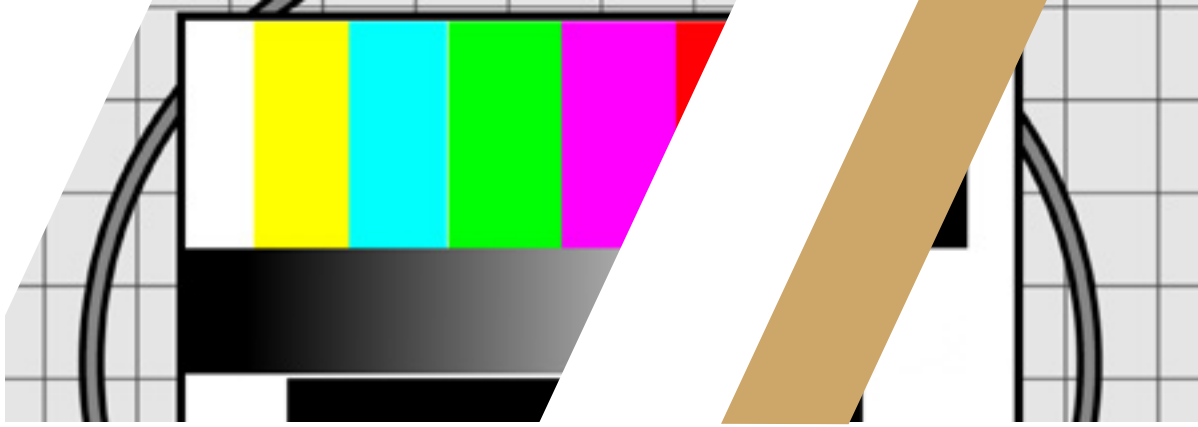
Valsts atbalsta jomā Vispārējā tiesa atstāja negrozītu Francijai uzlikto pienākumu atgūt atbalstu 220 miljonu euro apmērā, kas bija sniegts *Société Nationale Corse Méditerranée (SNCM)* saistībā ar noteiktiem jūras pārvadājumu pakalpojumiem starp Marseļu un Korsiku. Šādi Vispārējā tiesa apstiprināja Komisijas vērtējumu, ka šis atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

→ spriedumi Francija/Komisija un SNCM/Komisija, 2017. gada 1. marts, T-366/13 un T-454/13

Visbeidzot, Vispārējā tiesa konstatēja, ka *Landeskreditbank Baden-Württemberg*, kas ir Bādenes-Virtembergas federālās zemes (Vācija) investīciju un attīstības banka, atrodas nevis Vācijas iestāžu, bet gan **Eiropas Centrālās bankas (ECB) uzraudzībā**. Proti, tā kā šīs bankas aktīvu vērtība pārsniedz 30 miljardus euro, tā ir kvalificējama par "nozīmīgu iestādi" un tādējādi pakļauta ECB kontrolei.

→ spriedums *Landeskreditbank Baden-Württemberg/ECB*, 2017. gada 16. maijs, T-122/15

Intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzība

Intelektuālais īpašums ir ekskluzīvu tiesību kopums, kas piešķirts attiecībā uz intelektuālās jaunrades darbiem. Tam ir divi atzarojumi: rūpnieciskais īpašums (patents, preču zīme, dizainparaugs u.tml.) un autortiesības, ar kurām, tiek aizsargāti literāri un mākslas darbi. Savienība gādā par intelektuālā īpašuma tiesību ievērošanu, lai veicinātu jaunradi un ieguldījumus jaunos darbos un jomās (mūzikā, filmās, televīzijas raidījumos u.tml.), šādi vairojot konkurētspēju, nodarbinātību un novatorismu.

Tiesa nosprieda, ka nav likumīgi pārdot **multivides atskaņotāju**, ar kura palīdzību iespējams televizora ekrānā bez maksas un ērti skatīties filmas, kas nelikumīgi iegūtas internetā. Nav likumīgi arīdzan ar šo atskaņotāju īslaicīgi reproducēt kādu aizsargātu darbu, kas tiek "straumējot" izplatīts bez autortiesību īpašnieka atļaujas.

→ [spriedums Stichting Brein, 2017. gada 26. aprīlis, C-527/15](#)

Tāpat arī **digitāla platforma**, kurā lietotāji var fragmentējot (ar "gāzmas datņu" palīdzību) kopīgot un lejupielādēt savos datoros esošos mākslas darbus, Savienības tiesībās nav likumīga, jo tajā tiek nodrošināta piekļuve aizsargātiem darbiem bez autortiesību īpašnieku atļaujas.

→ [spriedums Stichting Brein, 2017. gada 14. jūnijs, C-610/15](#)

Turklāt **sistēmai**, kas paredzēta televīzijas raidījumu **attālinātai videoierakstīšanai** un šo mākonī ("cloud") saglabāto raidījumu kopiju nodošanai personu rīcībā, ir jāsaņem autortiesību īpašnieku atļauja, jo šī sistēma veic raidījumu retranslāciju.

→ [spriedums VCAST, 2017. gada 29. novembris, C-265/16](#)

Visbeidzot, Vispārējā tiesa nosprieda, ka *Coca-Cola* var iebilst pret pieteikumu kā Savienības preču zīmi dzērienu un pārtikas produktu tirdzniecībai reģistrēt apzīmējumu “Master”, kas atveidots ar tādu pašu šriftu kā *Coca-Cola*. Lai arī *Coca-Cola* preču zīmei analogiskā formā apzīmējums “Master” pašreiz tiek izmantots tikai Sīrijā un Tuvajos Austrumos, Vispārējā tiesa tomēr uzskatīja, ka *Coca-Cola* spēj pārliecinoši pierādīt ekonomiskā parazitisma risku, apliecinādama varbūtību, ka “Master” nākotnē tādā pašā veidā tiks izmantota Eiropas Savienībā.

→ [spriedums *The Coca-Cola Company/EUIPO*, 2017. gada 7. decembris, T-61/16](#)

Visbeidzot, četrās lietās Vispārējā tiesa piesprieda Eiropas Savienībai samaksāt vairākām sabiedrībām zaudējumu atlīdzību apmēram 1,5 miljonu euro apmērā (neskaitot kompensācijas un nokavējuma procentus) par minētajā tiesā notikušās tiesvedības pārmērīgo ilgumu. Vispārējā tiesa atzina, ka attiecīgo tiesvedību pārmērīgā ilguma dēļ šīm sabiedrībām ir nodarīts gan materiāls kaitējums (bankas garantijas izdevumu segšana), gan nemateriāls kaitējums (šo sabiedrību turēšana neziņā). Piektajā lietā Vispārējā tiesa attiecās piespriest zaudējumu atlīdzību, uzskatot, ka tiesvedības ilgums bija objektīvi pamatots.

- [spriedumi Gascogne Sack Deutschland un Gascogne/Eiropas Savienība, 2017. gada 10. janvāris, T-577/14](#)
- [Aalberts Industries/Eiropas Savienība, 2017. gada 1. februāris, T-725/14](#)
 - [Kendrion/Eiropas Savienība, 2017. gada 1. februāris, T-479/14](#)
- [ASPLA un Armando Álvarez/Eiropas Savienība, 2017. gada 17. februāris, T-40/15](#)
- [Guardian Europe/Eiropas Savienība, 2017. gada 7. jūnijs, T-673/15](#)

Starptautiskie nolīgumi

Brīvās tirdzniecības nolīgums starp ES un Singapūru ir viens no pirmajiem “jaunās paaudzes” divpusējiem brīvās tirdzniecības nolīgumiem. Šajā tirdzniecības nolīgumā papildus tradicionālajiem noteikumiem par preču un pakalpojumu tirdzniecības jomā pastāvošo muitas nodokļu un netarifa šķēršļu samazināšanu ir ietverti arī daudzi noteikumi dažādās ar tirdzniecību saistītās jomās, kā, piemēram, intelektuālā īpašuma aizsardzība, ieguldījumi, publiskie iepirkumi, konkurence un ilgtspējīga attīstība.

Turklāt, tā kā Komisija bija attiekusies reģistrēt Eiropas pilsoņu iniciatīvas priekšlikumu nepieļaut, ka tiek noslēgti Transatlantiskās tirdzniecības un ieguldījumu partnerības nolīgums ar ASV (*Transatlantic Trade and Investment Partnership, TTIP*) un Visaptverošais ekonomikas un tirdzniecības nolīgums (*Comprehensive Economic and Trade Agreement, CETA*) ar Kanādu, šīs iniciatīvas autori vērsās Vispārējā tiesā ar prasību atcelt šo atteikumu. Eiropas pilsoņu iniciatīvas paver iespēju Savienības pilsoņiem pakārtoti zināmiem nosacījumiem aicināt Komisiju iesniegt tiesību akta priekšlikumu Savienības likumdevējam.

Atbildot uz Komisijas lūgumu sniegt atzinumu jautājumā par to, vai šo nolīgumu Savienība drīkst slēgt viena pati vai tas jādara kopīgi ar dalībvalstīm, Tiesa atzina, ka jaunos brīvās tirdzniecības nolīgumus, kas veidoti pēc Eiropas Savienības un Singapūras starpā apspriestā nolīguma parauga, **Savienība nevar slēgt** viena pati, jo divi šo nolēmumu aspekti (ārvalstu ieguldījumi, kas nav tiešie ieguldījumi, un ieguldītāju un valsts strīdu izšķiršana) neietilpst **Savienības ekskluzīvā kompetencē** un tādēļ rada vajadzību pēc dalībvalstu iesaistes.

→ [atzinums 2/15, 2017. gada 16. maijs, Brīvās tirdzniecības nolīgums ar Singapūru](#)

Savukārt Vispārējā tiesa atcēla Komisijas atteikumu reģistrēt Eiropas pilsoņu iniciatīvas priekšlikumu nepieļaut *TTIP* un *CETA* nolīgumu noslēgšanu. Proti, tā nosprieda, ka ar šo priekšlikumu nevis notiek nepieļaujama pilsoņu iejaukšanās likumdošanas procedūras norisē, bet gan savlaicīgi tiek leģitīmi uzsākta demokrātiska apspriešana.

→ [spriedums Efler u.c./Komisija, 2017. gada 10. maijs, T-754/14](#)

Ārpolitika un ierobežojošie pasākumi

“Ierobežojošie pasākumi” ir ārpolitikas rīks, ar kuru Savienība vēlas panākt kādas trešās valsts politikas vai izturēšanās maiņu. Tie var izpausties kā ieroču embargo, līdzekļu iesaldēšana, aizliegums ieceļot Savienības teritorijā un šķērsot to, importa un eksporta aizliegums u.tml. Tie var tikt vērsti pret valdībām, uzņēmumiem, fiziskām personām, kā arī grupām vai organizācijām (piemēram, teroristu grupas).

Tiesa un Vispārējā tiesa izskatīja vairākas lietas par ierobežojošiem pasākumiem saistībā tostarp ar Afganistānu, Baltkrieviju, Kotdivuāru, Ēģipti, Irānu, Lībiju, Krieviju, Sīriju, Tunisiju, Ukrainu un Zimbabvi.

Saistībā ar ierobežojošajiem pasākumiem, kas noteikti kā atbilde uz Ukrainas krīzi, Tiesa un Vispārējā tiesa atstāja negrozītus lēmumus un nolēmumus par vairākām Ukrainas fiziskām un juridiskām personām piederošo līdzekļu iesaldēšanu. Konkrēti, Tiesa atstāja negrozītu lēmumu par bijušajam Ukrainas prezidentam **Viktoram Janukovičam** un viņa dēlam Oleksandram piederošo līdzekļu iesaldēšanu laikposmā no 2015. gada 6. marta līdz 2016. gada 6. martam.

→ [spriedumi Yanukovych/Padome, 2017. gada 19. oktobris, C-598/16 P un C-599/16 P](#)

Savukārt Vispārējā tiesa atstāja negrozītu lēmumu par Krievijas uzņēmuma **Almaz-Antey** līdzekļu iesaldēšanu, pamatojoties uz to, ka šis uzņēmums atbalsta darbības, kas apdraud Ukrainas suverenitāti un neatkarību, ražojot ieročus un militāro aprīkojumu un piegādājot tos Krievijai, kura savuties tos nodod Austrumukrainā esošo separātistu rīcībā.

→ [spriedums Almaz-Antey Air and Space Defence/Padome, 2017. gada 25. janvāris, T-255/15](#)

Joprojām saistībā ar Ukrainas krīzi Tiesa arī atzina, ka ierobežojošie pasākumi, ko Padome pieņēmusi attiecībā pret vairākiem tādiem **Krievijas uzņēmumiem** kā **Rosneft**, ir spēkā tāpēc, ka Padome ir pietiekami izklāstījusi to pamatojumu un, ievērojot ierobežojošo pasākumu intensitātes pakāpenisko pieaugumu, ieviešanas attiecīgo uzņēmumu darbības brīvībā un tiesībās uz īpašumu nav uzskatāma par nesamērīgu.

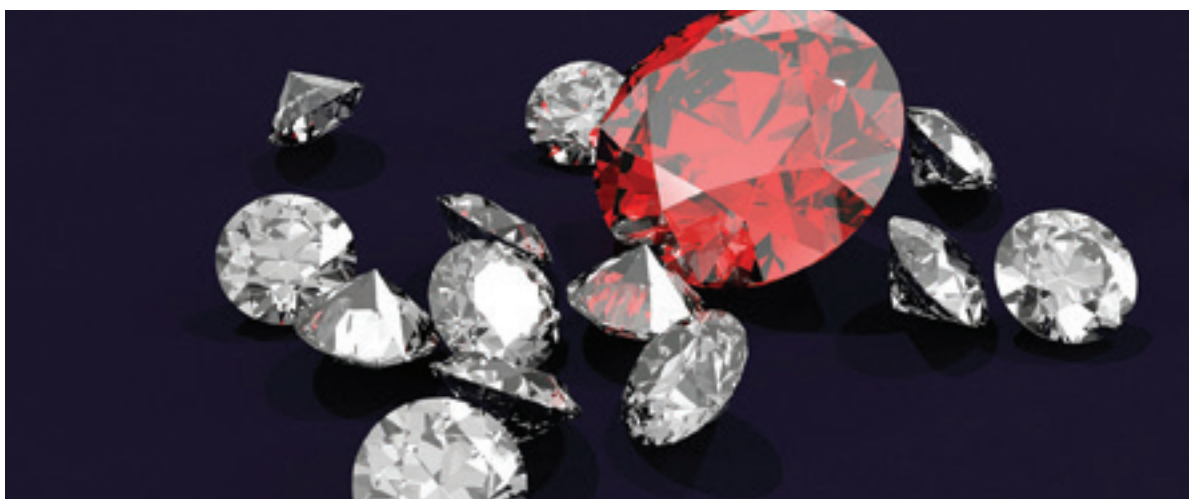
→ [spriedums Rosneft, 2017. gada 28. marts, C-72/15](#)

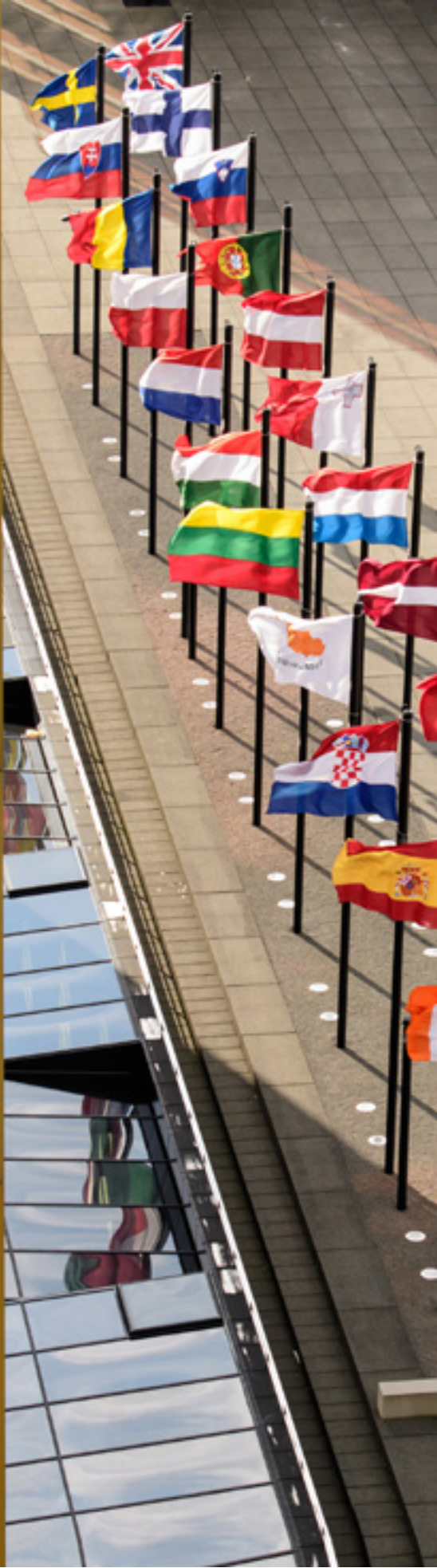
Turklāt Tiesa atzina, ka Vispārējai tiesai neesot vajadzējis atcelt **Hamas** atstāšanu Eiropas izveidotajā **teroristisko organizāciju** sarakstā. Proti, Padome varēja *Hamas* situācijas pārskatīšanā balstīties uz citiem avotiem, nevis valstu kompetento iestāžu pieņemtajiem lēmumiem. Lieta tika nodota atpakaļ Vispārējai tiesai, kurai būs jāizvērtē fakti un argumenti, kurus savā 2014. gada spriedumā tā nebija iztirzājusi.

→ [spriedums Padome/Hamas, 2017. gada 26. jūlijs, C-79/15 P](#)

Visbeidzot, Vispārējā tiesa atstāja spēkā pret sabiedrībām **Badica un Kardiam** vērstos līdzekļu iesaldēšanas pasākumus Centrālāfrikas “konfliktu dimantu” lietā. Padome konstatēja, ka šie dimanti patiesībā tika eksportēti un tika nelikumīgi izmantoti pretrunā starptautiskajās tiesībās noteiktajam eksportēšanas aizliegumam. Vispārējā tiesa arī dzina norādīja, ka, turpinot iepirkt dimantus no to ieguvējiem, *Badica* un *Kardiam* noteikti ir sniegušas atbalstu Centrālāfrikas Republikā savstarpēji konfliktējošajiem bruņotajiem grupējumiem.

→ [spriedums Badica un Kardiam/Padome, 2017. gada 20. jūlijs, T-619/15](#)

B TIESVEDĪBAS GALVENIE SKAITLISKIE RĀDĪTĀJI

TIESA

Tiesa galvenokārt izskata lietas par:

- lūgumiem sniegt **prejudiciālu nolēmumu**, ja valsts tiesai ir šaubas par kāda Savienības pieņemta akta interpretāciju vai spēkā esamību. Šajā gadījumā valsts tiesa aptur tajā notiekošo tiesvedību un vēršas Tiesā, kura spriež par attiecīgo normu interpretāciju vai spēkā esamību. Saņēmusi Tiesas nolēmumā ietvērto skaidrojumu, valsts tiesa var atrisināt tajā izskatāmo strīdu. Lietās, kurās ir vajadzīga atbilde ļoti īsā termiņā (piemēram, saistībā ar patvērumu, robežkontroli, bērnu nolaupīšanu u.tml.), ir paredzēta **steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedība ("PPU")**;
- **apelācijas sūdzībām**, kas vērstas pret Vispārējās tiesas pasludinātiem nolēmumiem un ir tiesību aizsardzības līdzekļi, kuru ietvaros Tiesai var atcelt Vispārējās tiesas nolēmumu;
- **tiešajām prasībām**, kuras galvenokārt ir vērstas uz to, lai:
 - ♦ panāktu Savienības tiesību akta **atcelšanu** ("prasība atcelt tiesību aktu") vai
 - ♦ konstatētu dalībvalsts **pienākumu neizpildi** Savienības tiesībās ("prasība sakarā ar pienākumu neizpildi").Ja dalībvalsts nepilda spriedumu, ar kuru ir konstatēta pienākumu neizpilde, otras prasības, kas tiek sauktas par prasību sakarā ar "**divkāršu neizpildi**", iznākumā Tiesa var piemērot naudas sodu;
- **lūgumu sniegt atzinumu** par nolīguma, ko Savienība paredz noslēgt ar trešo valsti vai starptautisku organizāciju, saderību ar Līgumu noteikumiem. Šo lūgumu var iesniegt dalībvalsts vai Eiropas Savienības iestāde (Parlaments, Padome vai Komisija).

739 ierosinātas lietas

Prejudiciālā nolēmuma tiesvedības

533 no tām **4** PPU

Dalībvalstis, kuras iesniegušas lielāko lūgumu skaitu:

Vācija	149	Itālija	57	Nīderlande	38
Austrija	31	Francija	25		

Tiešās prasības

46

no tām

41 prasība sakarā ar pienākumu neizpildi un

3 prasības sakarā ar "divkāršu neizpildi"

147

apelācijas sūdzības par Vispārējās tiesas nolēmumiem

1

atzinums

12

juridiskās palīdzības lūgumi

Lietas dalībnieks, kas nespēj segt tiesāšanās izmaksas, var lūgt piešķirt bezmaksas juridisko palīdzību.

699 izskatītas
lietas

447

prejudiciālā
 nolēmuma
 tiesvedības

no tām **6** PPU

37

tiešās prasības

no tām **20** lietās ir konstatēta pienākumu
 neizpilde **11** dalībvalstu gadījumā

no tām **1** spriedums par "divkāršu
 neizpildi"

Apelācijas sūdzības par Vispārējās
 tiesas nolēmumiem

3

198

no tām **34** gadījumos Vispārējās tiesas
 nolēmums tika atcelts

atzinumi

Vidējais tiesvedības ilgums

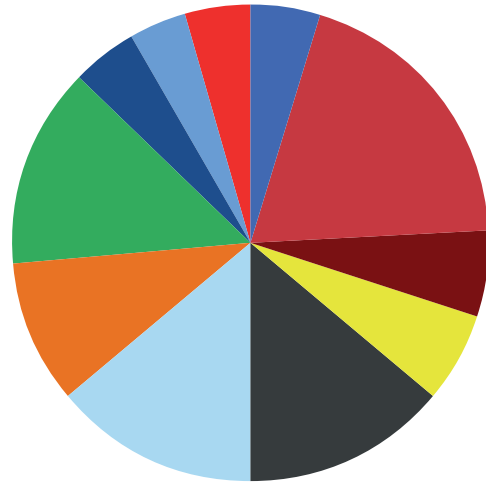
16,4 mēneši

Steidzamības prejudiciālā nolēmuma
 tiesvedības vidējais ilgums

2,9 mēneši

Galvenās iztīrītās tēmas

- 61** Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa
- 60** Intelektuālais un rūpnieciskais īpašums
- 86** Konkurence un valsts atbalsts
- 22** Lauksaimniecība
- 19** Muitas savienība
- 62** Nodokļi
- 43** Pārvietošanās un uzņēmējdarbības
 brīvība un iekšējais tirgus
- 20** Patērētāju tiesību aizsardzība
- 26** Sociālās tiesības
- 17** Transports
- 27** Vide

VISPĀRĒJĀ TIESA

Vispārējā tiesā pirmajā instancē var tikt iesniegtas tiešas prasības, ko ceļ **fiziskas un juridiskas personas (sabiedrības, apvienības u.tml.) un dalībvalstis** par Eiropas Savienības iestāžu un struktūru tiesību aktiem, un tiešās prasības par tāda kaitējuma atlīdzinājumu, kuru ir nodarījušas iestādes vai to darbinieki. Liela daļa šo strīdu ir ekonomiska rakstura – intelektuālais īpašums (Eiropas Savienības preču zīmes un dizainparaugi), konkurence, valsts atbalsts un banku un finansiālā uzraudzība.

Vispārējai tiesai ir arī kompetence izskatīt strīdus civildienesta jomā starp Eiropas Savienību un tās darbiniekiem.

Vispārējās tiesas nolēmumus var pārsūdzēt Tiesā tikai par tiesību jautājumiem.

917 ierosinātas
lietas

807

tiešās
prasības
no kurām

298 par intelektuālo īpašumu

86 civildienesta jomā

423 citas tiešās prasības (tajā
skaitā 31 prasība, ko cēlušas
dalībvalstis)

Pieteikumi par juridisko palīdzību

56

Lietas dalībnieks, kas nespēj segt tiesāšanās izmaksas, var lūgt piešķirt bezmaksas juridisko palīdzību.

895 izskatītas
lietas

721
tiešā
prasība

376 par intelektuālo
un rūpniecisko
īpašumu

no tām **66** civildienesta
jomā

279 citas tiešās
prasības

40

apelācijas sūdzības par Civildienesta
tiesas nolēmumiem

no tām **11** gadījumos Civildienesta
tiesas nolēmums tika
atcelts

Eiropas Savienības tiesu strukturālās reformas gaitā 2016. gada 31. augustā darbu beidza 2004. gadā izveidotā Civildienesta tiesa (CDT). Lietas, kas šajā dienā bija tās izskatīšanā, tika nodotas Vispārējai tiesai, kuras piekritībā kopš 2016. gada 1. septembra ir izspriest civildienesta lietas.

Vidējais tiesvedības ilgums

16,3 mēneši

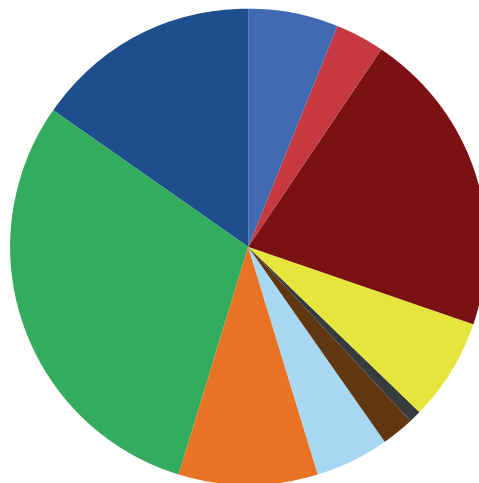
Vispārējās tiesas
nolēmumi, par kuriem
tika iesniegta apelācijas
sūdzība Tiesā

22 %

Izskatīšanā
esošās lietas
(2017. gada
31. decembrī)

1508

Galvenās iztīrītās tēmas

- 187** Civildienesta noteikumi
- 116** Ekonomikas un monetārā politika
- 62** Ierobežojošie pasākumi
- 370** Intelektuālais īpašums
- 84** Konkurence
- 43** Lauksaimniecība
- 76** Pieklūve dokumentiem
- 27** Publiskie iepirkumi
- 256** Valsts atbalsts
- 12** Vide

3 Atvērtības
un pieredzes
apmaiņas
gads

A

NOZĪMĪGIE NOTIKUMI

Eiropas Savienības Tiesas dialogs ar valstu tiesām un Eiropas pilsoņiem neaprobežojas ar tiesvedības jautājumiem vien, bet ik gadus tiek arī bagātināts ar daudzveidīgu pieredzes apmaiņu.

Šajā ziņā 2017. gads ir bijis bagāts ar sanāksmēm un diskusijām, kas palīdz informēt par Savienības tiesībām un judikatūru un veicina to izpratni.

27.
marts

Tiesnešu
forums un
Romās
līgumu
parakstīšanas
60. gads-
kārtā

Tiesneši no dažādām dalībvalstu tiesām ik gadu tiek Tiesas rīkotā forumā, lai apmainītos viedokļiem par dažādiem Savienības tiesību jautājumiem. Šā pasākuma mērķis ir stiprināt tiesu dialogu, ko Tiesa ar valstu tiesām uztur tostarp saistībā ar lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, kā arī veicināt Savienības tiesību vienveidīgu izplatību un piemērošanu, jo valsts tiesas ir pirmās, kas šīs tiesību normas piemēro tajās izskatāmajos strīdos.

Šogad Tiesnešu forums tiek rīkots Romas līgumu parakstīšanas sešdesmitās gadadienas atcerei. Lai svinētu šo notikumu, Tiesa viesos aicina visus

dalībvalstu augstāko (civillietu, kriminālietu, administratīvo un konstitucionālo) tiesu priekšsēdētājus, no kuriem ieradās ap 70. Tas tiek darīts ar domu akcentēt, cik svarīgi ir, lai justīcija darbotos tīklojumā, kas tādējādi sekmētu īstenas Eiropas tiesu telpas izveidi, vienlaikus uzsverot šīs būtisku devumu no dalībvalstu augstākajām tiesām guvušās Tiesas un dalībvalstu tiesu sadarbības vēsturisko vērienu.

Tādēļ Tiesa pieņem un publicē savā tīmekļa vietnē deklarāciju, kas oficiāli uzsver šo sadarbību.

2017. gada Tiesnešu foruma dalībnieki

Eiropas Savienības Tiesas Deklarācija saistībā ar Tiesnešu forumu, kas rīkots, lai atzīmētu Romas līgumu parakstīšanas 60. gadskārtu

Eiropas Savienība ir tiesiska savienība, kura kopš Romas līgumu parakstīšanas ir ne vien būtiski paplašinājusies, bet arī padziļinājusies.

Šo līgumu parakstīšanas 60. gadadiena sniedz iespēju uzsvērt, cik svarīgs ir nerimstošs dialogs starp Eiropas Savienības Tiesu un valstu tiesām, kas respektē to juridiskās sistēmas un kultūru, kā arī valodas, kādās tās taisa savus nolēmumus.

Šādā gaisotnē Eiropas Savienības Tiesa Luksemburgā ir pulcinājusi dalībvalstu konstitucionālo un augstāko tiesu priekšsēdētājus, lai padziļinātu tiesu sadarbības tīklu, kas ir īstenas Eiropas tiesiskās telpas radīšanas pamats.

Tā uzsver valstu tiesu un Tiesas veidotā Eiropas Savienības tiesu tīkla būtisko lomu pamattiesību, kā arī šīs Savienības pamatā esošo demokrātijas un tiesiskas valsts vērtību attīstībā un ievērošanā.

Eiropas Savienības Tiesa, cieši sadarbojoties ar valstu tiesām, turpinās pildīt tai Līgumos paredzēto uzdevumu nodrošināt, ka ikviena darbībā un attiecībā uz ikvienu tiek ievērots tiesiskums, un šādā veidā garantēt Savienības pilsoņu un dalībvalstu kopīgās vērtības.

31. marts

European Law Moot Court Competition fināls

European Law Moot Court Competition, ko jau gandrīz 30 gadus rīko *European Law Moot Court Society*, ir tiesas procesa izspēles konkurss, kura mērķis ir veicināt tiesību zinātnes studentu zināšanas par Savienības tiesībām. Fināls spēle, kas tiek uzskatīta par vienu no prestižākajām sacensībām pasaulē, katru gadu notiek Tiesā, un tajā komandas, kuras veido studenti ne tikai no visām Savienības

dalībvalstīm, bet arī no ASV, sacenšas debatēs Tiesas un Vispārējās tiesas locekļu žūrijas priekšā. 2017. gada uzvarētāja ir Londonas **City University**, savukārt "labākā ģenerālvokāta" un "labākā Komisijas pārstāvja" balvas ieguva attiecīgi *Julie Benedetti* no Parīzes **École des hautes études commerciales** (Francija) un *Mikoláš Ružek* no **Helsinki Universitātes** (Somija).

15.-

22. aprīlis

Luksembur- gas 2017. gada forums

Kopš 1998. gada Eiropas Savienības Tiesa un **ASV Augstākā tiesa** periodiski tiek gan Luksemburgā, gan ASV, lai turpinātu savu gandrīz pirms 20 gadiem aizsākto dialogu. Šīs domu apmaiņas tika formalizētas 2012. gadā, izveidojot tā dēvēto "Luksemburgas forumu" (*Luxembourg Forum*). 2017. gadā šis forums notiek ASV Augstākās tiesas, *University of Michigan* un *American University*

aizgādībā. Tiesas delegācija tās priekšsēdētāja un vienpadsmit locekļu sastāvā apmeklēja Enārboru (Mičiganas štātā), pēc tam galvaspilsētu Vašingtonu, lai piedalītos virknē vizīšu, darba sanāksmju un apaļā galdā sarunās ar saviem amerikāņu kolēģiem. Nākamais *Luxembourg Forum* notiks 2020. gadā Luksemburgā.

14. maijs

Iestādes
Atvērto
durvju diena

Saistībā ar Eiropas dienu, kas visās dalībvalstīs tiek svinēta 9. maijā, lai atcerētos Francijas ministra Robēra Šūmaņa 1950. gada 9. maijā teikto runu, Eiropas Savienības Tiesa organizē Atvērto durvju dienu. Šajā pasākumā aktīvi piedalās vairāk nekā 150 brīvprātīgo Tiesā strādājošo ierēdņu, kas uzņem viesos, informē un draudzīgā gaisotnē pavada apmeklētājus informatīvā ekskursijā. Šajā dienā līdzpilsoņiem ir iespēja iepazīties ar iestādi, tās uzdevumiem un darbību, kā arī tās arhitektūru vai tās izstādītajiem dalībvalstu patapinātajiem mākslas darbiem, kuri parāda Eiropas mākslas un kultūras tradīciju diženumu. Šogad Tiesa piesaistīja vairāk nekā **3600 apmeklētāju**.

11. septembris

Eiropas
Savienības
tiesu tīkla
pirmā
sanāksme

Pēc Tiesnešu foruma Tiesas priekšsēdētājs aicināja konstitucionālo un augstāko tiesu priekšsēdētājus piedalīties "Eiropas Savienības tiesu tīkla" (*Réseau judiciaire de l'Union européenne – RJUE*) izveidē, ar kuru iecerēts stiprināt tiesu iestāžu sadarbību Eiropas justīcijas kvalitātei. Tādējādi pirmā *RJUE*

sanāksme notika Tiesas telpās, piedaloties tīkla kontaktpersonām no 60 dažādām dalībvalstu konstitucionālajām un augstākajām tiesām. Minētajā sanāksmē dalībnieki pievērsās informācijas apmaiņas kārtībai šī tīkla ietvaros.

Oficiālie Eiropas Savienības Tiesas apmeklējumi

Pastāvīga institucionāla dialoga ietvaros, kas notiek starp Tiesu un pārējām Eiropas iestādēm, starptautiskām tiesām un Eiropas Savienības dalībvalstu iestādēm un tiesām, 2017. gadā Tiesā viesojās Eiropas Parlamenta Juridisko jautājumu komitejas delegācija, ANO Augstais komisārs cilvēktiesību jautājumos Viņa Ekselence *Zeid Ra'ad Al Hussein*, EBTA (Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (Islande, Norvēģija un Lihtenšteina)) valstu augstāko tiesu amatpersonas, Vācijas Federatīvās Republikas *Bundesverfassungsgericht* un *Bundesfinanzhof* delegācijas, Rumānijas ģenerālprokurors un Augstākās kasācijas tiesas prokuratūras prokurori, Luksemburgas Lielhercogistes Apelācijas instances administratīvās tiesas, Karlsrūes, Ljēžas un Kolmāras (t.s. *KaLiCo*) apelācijas tiesu un Itālijas Republikas Tieslietu padomes delegācijas. Tā viesos uzņēma arī Vācijas *Unterausschuss Europarecht des Rechtsausschusses* un *Bundestag* delegāciju.

Tiesā viesojās arī dažādas dalībvalstu prominences, proti, Grieķijas Republikas vēstnieks Luksemburgas Lielhercogistē Viņa Ekselence *Louis-Alkiviadis Abatis*, *The Rt Hon. The Baroness Anelay of St Johns*, *Minister of State (Department for Exiting the European Union)*, Flandrijas ministru prezidents *Geert Bourgeois*, Somijas tieslietu ministrs *Antti Häkkinen*, Beļģijas Federālās valdības premjerministra vietnieks *Jan Jambon*, kā arī valsts sekretāri *Philippe De Backer*, *Théo Francken* un *Zuhal Demir* un Hesenes federālās zemes federālo un Eiropas lietu ministre *Lucia Puttrich*.

B

GALVENIE SKAITLISKIE RĀDĪTĀJI

Pastāvīgs dialogs ar tieslietu profesionāļiem

- Starptiesu dialoga uzturēšana ar valstu tiesnešiem

Satikti vairāk nekā

2300

valstu tiesnešu

- tiem piedaloties ikgadējā tiesnešu forumā vai izejot 6 vai 10 mēnešu ilgu praksi kāda iestādes locekļa birojā
- Tiesā rīkotos semināros
- valstu tiesnešiem paredzētos priekšlasījumos apvienību vai Eiropas tiesiskās sadarbības tīklu ietvaros
- piedaloties valstu augstāko tiesu un virstiesu svinīgās tiesas gada atklāšanas pasākumos un tīkoties ar Eiropas augstāko tiesu priekšsēdētājiem vai priekšsēdētāju vietniekiem

- Savienības tiesību piemērošanas un izpratnes veicināšana tieslietu profesionāļu vidū

673

apmeklētāju grupas

tiek iepazīstinātas vai nu ar lietām, kuru tiesas sēdes tās apmeklē, vai ar tiesu darbību

no tām

219

tieslietu profesionāļu grupas

proti,

3805

personas

297

juristi praktikanti,
kas stažējas profesijas
apgūšanas ietvaros

449

vieslasītāji

**studenti, pētnieki, mācībspēki, kas ir
veikuši pētījumus iestādes bibliotēkā**

Padziļināts dialogs ar Savienības pilsoņiem

19 874

apmeklētāji

no
tiem

3627

Atvērto durvju
dienā

146

paziņojumi presei

proti,
kopumā

1762

valodu
versijas

Visi paziņojumi presei tiek tulkoti vairākās valodās, lai atvieglotu žurnālistu darbu dalībvalstīs. Šie paziņojumi ir pieejami tīmekļa vietnē curia.europa.eu

350

tvīti, nosūtīti no Tiesas
Twitter kontiem

kam ir

42 000

sekotāju

120

**lūgumi pieklūt
iestādes administratīvajiem
dokumentiem un
vēsturiskajiem arhīviem**

Gadā aptuveni

28 000

lūgumu sniegt informāciju

Pastāvīgs oficiāls un institucionāls dialogs

26

oficiālās vizītes

10

**dalībvalstu vai
starptautisku
organizāciju nozīmīgu
amatpersonu pieklājības
vizītes**

5

svinīgās sēdes

4

**Justīcijai
kalpojoša
administrācija**

Alfredo
CALOT ESCOBAR
Tiesas sekretārs

Tiesas sekretārs, kas ir iestādes ģenerālsēkretārs, Tiesas priekšsēdētāja pakļautībā vada administratīvos dienestus. Viņš uzskatāmi parāda dienestu apņemšanos sniegt atbalstu lietu izskatīšanā.

EFEKTĪVA, MODERNA UN DAUDZVALODĪGA ADMINISTRĀCIJA

2017. gada gaitā Eiropas Savienības Tiesas dienesti īstenoja šīs iestādes reformu, kuras rezultātā tika likvidēta Civildienesta tiesa un notika progresīva pāreja uz to, ka Vispārējā tiesā ir pa diviem tiesnešiem no katras dalībvalsts. Tiesa to paveica bez papildresursiem un pat samazinot savu darbinieku skaitu piecu gadu laikposmā saistībā ar budžeta lēmējinstiūcijas 2013. gadā pieprasīto darbavietu samazinājumu.

Šajā kontekstā Tiesas dienesti veltīja ievērojamus pūliņus, lai pārvarētu ar tiesu darba aktivizēšanu un ražīguma vairošanu saistītās grūtības.

Šie pūliņi tika veltīti, lai rastu sinerģijas, sadarbības un koordinācijas iespējas, kas sekmētu to, ka efektīvi tiek izmantoti tās resursi, par kuriem iestādei ir jāatskaitās attiecībā uz to veiktajās pārbaudēs (konkrēti budžeta sarunu un budžeta izpildes apstiprināšanas procedūras, kā arī piekoptās atklātuma politikas kontekstā).

Šo pārbaūžu gaitā Eiropas Savienības Revīzijas palāta 2017. gadā izvērtēja ES tiesu sniegumu lietu apstrādē. Šajā izvērtējumā attiecībā uz iestādes pārvaldības darbību Revīzijas palāta uzsvēra, ka tiesu tulkošanas dienests labi pilda savu misiju (ievēro termiņus), un mudināja turpināt ieviest lietotnes un modernizēt informātikas sistēmas.

Šī pielāgošanās notiek saskanīgi ar efektivitātes un kvalitātes nodrošināšanas mērķiem, kurus Tiesa īsteno, ievērojot daudzvalodību, kuru tai ir ārkārtīgi svarīgi nosargāt.

Lai sasniegtu šos mērķus, 2017. gada septembrī tika pārorganizēta pārvaldība, lai darba konsolidēšanas un kvalitātes uzlabošanas nolūkā dienestus pulcinātu ap trīs pilāriem. Tādējādi Administratīvajā ģenerāldirekcijā ietilpst nodaļas, kuru uzdevums ir sniegt atbalstu cilvēkresursu, finansiālo resursu, ēku un aprīkojuma pārvaldības jomā. Lingvistisko uzdevumu svarīguma un savdabīguma dēļ tika izveidota Daudzvalodības ģenerāldirekcija, kuras sastāvā ietilpst mutiskās tulkošanas un juridiskās tulkošanas dienesti. Visbeidzot, Informācijas – dažādos aspektos, kas šim jēdzienam piemīt Eiropas mēroga tiesu iestādes gadījumā – ģenerāldirekcijā

tagad ietilpst Informācijas tehnoloģiju dienests, Saziņas dienests un par bibliotekāro dokumentu un fondu pārvaldību atbildīgais dienests.

Šādā racionalizācijas kontekstā ļoti svarīga nozīme ir cilvēkresursu pārvaldībai. Šajā jomā īpaša uzmanība ir pievērsta sieviešu iespējām strādāt atbildīgos amatos, lai nodrošinātu viņu pārstāvību vadošā personāla rindās.

Tiesas dienesti arīdzan ir gatavi piedalīties vairāku tīklu izveidē, ar kuru palīdzību ir paredzēts gūt pēc iespējas lielāku savstarpēju labumu no dalībvalstu un šīs Savienības iestādes veikuma, lietpratības un prasmju kopīgošanas. Tādējādi pēc 2017. gada martā atzīmēt Romas līgumu sešdesmito gadskārtu uzaicināto dalībvalstu konstitucionālo un augstāko tiesu priekšsēdētāju sanāksmes šie dienesti izveidoja informācijas apmaiņas platformu, ar kuru paredzēts sekmēt tiesu sadarbības attīstību Eiropas mērogā. Turklāt Tiesa vēlētos arī likt lietā juridiskajos jautājumos specializējušos bibliotēku erudīciju, lai pilnveidotu savas bibliotēkas pakalpojumus gan pašas iestādes vajadzībām, gan ārpusaulē. Visbeidzot, Preses un informācijas dienests ir apņēmis piedalīties tiesu informācijas jomā specializējušos kontaktpersonu tīklā.

Tieši šādi tiecoties pēc kvalitātes – kas balstās it īpaši dalībvalstu kompetento struktūru un lietpratēju līdzdarbībā – Tiesa vēlas arī turpmāk sniegt savu devumu Eiropas projektam, kurā tā nešaubīgi ir viens no vadošajiem darboņiem.

Alfredo
CALOT ESCOBAR
Tiesas sekretārs

B

SKAITLISKIE RĀDĪTĀJI UN PROJEKTI

Iestāde, kas iestājas par vīriešu un sieviešu līdztiesību

Sieviešu pārstāvība atbildīgos administrācijas amatos nostāda Eiropas Savienības Tiesu augstāk par vidējo līmeni Eiropas Savienības iestāžu vidū. 2017. gadā Tiesa turpināja 2015. gadā aizsākto domu apmaiņu ar vadošās funkcijas veicošo sieviešu kopumu, lai noskaidrotu, ar kādiem pasākumiem var iedrošināt sieviešu kandidēšanu uz vadītāju amatiem un ilgtspējīgi nostiprināt viņu pārstāvību visās hierarhijas pakāpēs.

2174

ierēdņi un darbinieki
2017. gada 31. decembrī

Sieviešu pārstāvība

649 no administratoru amatiem **53 %**

27 no vadošajiem amatiem **36 %**

20 no vidējā līmeņa vadošajiem amatiem **36 %**

7 no augstākā līmeņa vadošajiem amatiem **37 %**

850
vīrieši
40 %

1324
sievietes
60 %

Why does the Court of Justice of the EU...

**“Izskaidrojam
līdzpilsoņiem,
kā Eiropas Savienības
Tiesas judikatūra
ir sekmējusi izmaiņas
viņu ikdienas dzīvē.”**

Tiesa YouTube vietnē

Ikvienai mūsdienīgai tiesai ir skaidri jāizklāsta sava misija sabiedrības locekļiem. Tālab Eiropas Savienības Tiesa izmanto dažnedažādus rīkus, tostarp sociālos tīklus, kurus, kā tas ir *YouTube* gadījumā, ļaudis izmanto arvien vairāk.

Lai uzrunātu plašāku sabiedrību, kas parasti ne visai labi pārzina tiesības, Tiesa ir sagatavojusi vairākas īsmetrāžas filmas 2 līdz 3 minūšu garumā. Šajās animācijas filmās ar infografikām un diktora vienkāršiem skaidrojumiem tiek īsi un saprotami iztirzātas dažādas tēmas. Tas tiek darīts tālab, lai līdzpilsoņiem izskaidrotu, kā Eiropas Savienības Tiesas judikatūra ir sekmējusi izmaiņas viņu ikdienas dzīvē.

Pirmajās animācijas filmās, kas *YouTube* tika ievietotas 2017. gadā, tiek aplūkotas šādas tēmas:

- *Kāpēc pastāv Eiropas Savienības Tiesa?*
- *Kā tā darbojas?*
- *Ko Tiesa dara mūsu labā?*
- *Kā Tiesa un Vispārējā tiesa aizsargā manas tiesības?*

Animācijas filmas ir iecerētas un pielāgotas demonstrēšanai ne tikai viedtālrunu un planšetdatoru ekrānos, bet arī lielizmēra ekrānos. Tāpēc tās ir pievilcīgs palīgmateriāls prezentācijām vai mācību nodarbībām.

Šis 2016. gadā aizsāktais un 2017. gadā īstenotais projekts turpinās arī 2018. gadā, šim klāstam papildinoties ar jaunām filmām, kuru uzmanības centrā joprojām ir iedzīvotāju intereses.

Videi draudzīga iestāde

Jau vairākus gadus Eiropas Savienības Tiesa īsteno vērienīgu vides politiku, ar kuru ir iecerēts nodrošināt atbilstību visstingrākajām prasībām ilgtspējīgas attīstības un vides saglabāšanas jomā.

Gan īstenojot savus būvprojektus, gan ikdienā apsaimniekojot tās rīcībā esošos līdzekļus un rīkus, šī iestāde nerimstoši rūpējas par vides respektēšanu, un to apliecina 2016. gada 15. decembrī paveiktā EMAS (*Eco-Management and Audit Scheme*, Vides pārvaldības un audita sistēma) reģistrācija.

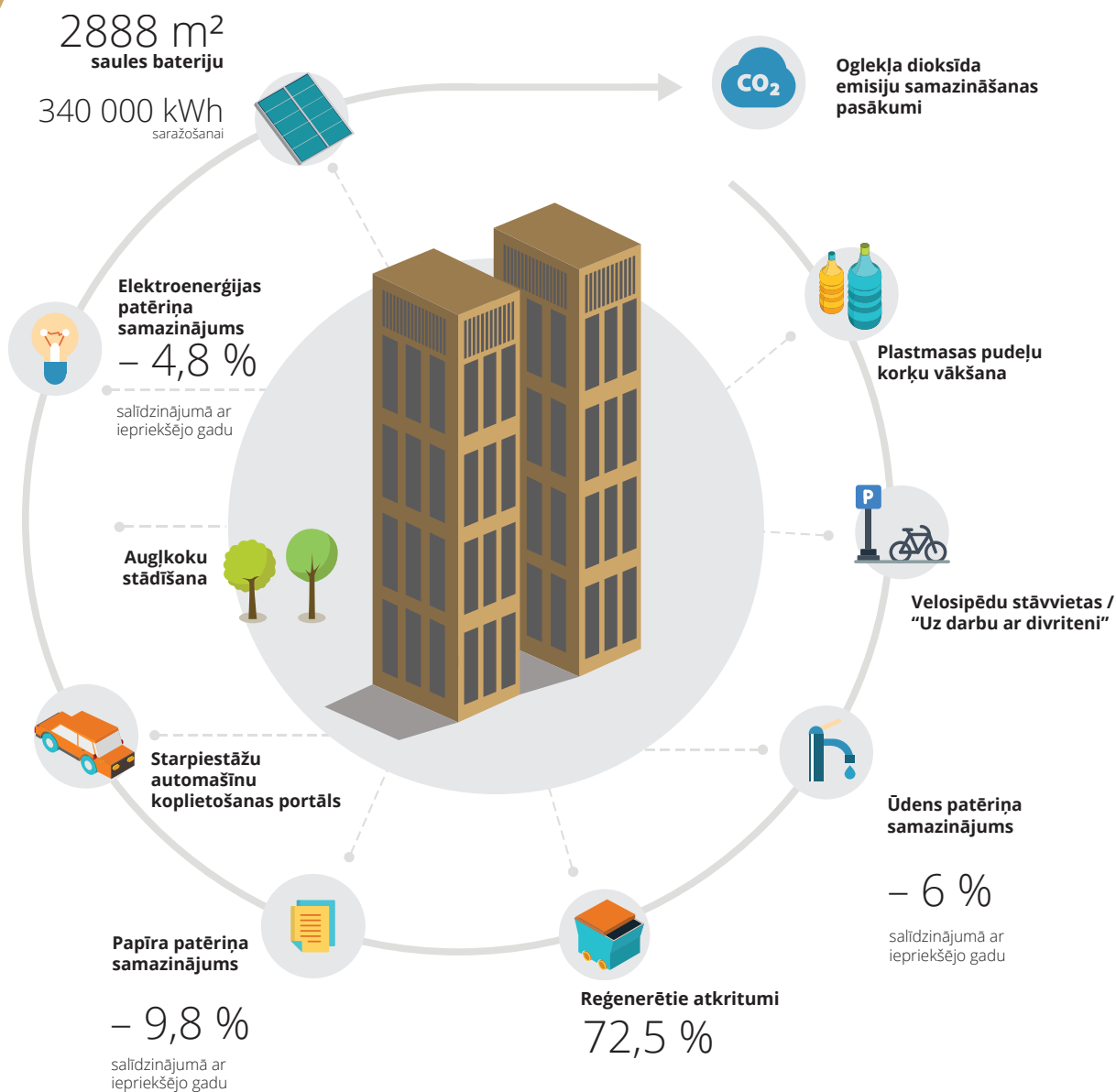
EMAS sertifikācija, kas ir paredzēta kādā Eiropas regulā un tiek piešķirta organizācijām, kuras atbilst stingriem nosacījumiem attiecībā uz savu vides politiku un centieniem vides saglabāšanas un ilgtspējīgas attīstības jomā, skaidri apliecina Tiesas apņēmību attiecībā uz ekoloģiju un lielo veikumu vides jomā.

Šīs sertifikācijas konkrēts rezultāts ir vides projekti ar tālejošu ietekmi, kas neaprobežojas ar mūsu iestādi vien. Viens no tiem ir, piemēram, mobilitātes jomā.

Proti, no maija līdz jūlijam Tiesas personāls piedalījās Luksemburgas valsts ierosmē ar saukli **“Mam vēlo op d’Schaff”** (latviski – “Uz darbu ar divriteni”). Šī Luksemburgas Transporta apvienības (*Verkéiersverbond*) kampaņa ir vērsta uz to, lai vairotu iedzīvotāju informētību par nekaitīgiem transportlīdzekļiem, konkrēti – pārvietošanos ar velosipēdu. Pateicoties mūsu personāla plašajai dalībai, minoties tika pieveikti vairāk nekā 33 000 km, un tas atbilst gandrīz 6 tonnām CO₂ emisiju. Tā rezultātā Luksemburgas Valsts sekretārs ilgtspējīgas attīstības un infrastruktūru jautājumos piešķīra Tiesai 2. godalgu “Uzņēmumu spēku pārbaudē”.

Turklāt, būvējot trešo torni, Tiesa nolēma atvēlēt vietu 51 jaunai velosipēdu novietnei.

Visbeidzot, Tiesa jau vairākus gadus piedalās **Eiropas Mobilitātes nedēļā** nolūkā informēt savu personālu par izmešiem, kādus vidē atstāj ikdienas pārvietošanās.

5 Skats
nākotnē

DAUDZVALODĪBA – EIROPAS SAVIENĪBAS PAMATVĒRTĪBA

Pildot savu pamatuzdevumu – nodrošināt kvalitatīvu justīciju, Eiropas Savienības Tiesa lielu vērību pievērš daudzvalodībai kā Eiropas Savienības pamatvērtībai.

Pilnīgas daudzvalodības ievērošana ir vēl viens izaicinājums, ar kuru iestādei ir nemitīgi jātiek galā. Proti, Tiesas valodu režīmam nav līdzinieku nevienā citā tiesā visā pasaulē, jo par tiesvedības valodu var kļūt ikviens no Savienības oficiālajām valodām. Tāpēc ar lietas dalībniekiem Tiesai ir jāsaazinās attiecīgās tiesvedības valodā un jānodrošina savas judikatūras izplatīšana visās 24 oficiālajās ES valodās. Tai ir jātiek galā ar 552 valodu kombinācijām vairāk nekā miljonam ik gadu iztulkoto lappušu un aptuveni 700 tiesas sēdēs un apspriedēs, kurās ik gadu tiek nodrošināta sinhronā mutiskā tulkošana.

Lai saglabātu daudzvalodības pamatvērtību, kas ir Eiropas neatņemama sastāvdaļa, Tiesa ir nolēmusi no 2018. gada 1. janvāra pārgrupēt savus valodu dienestus. Tādējādi tika izveidota Daudzvalodības ģenerāldirekcija, kuras sastāvā darbojas Mutiskās tulkošanas un Juridiskās tulkošanas dienesti. Tiesa ir pirmā no Eiropas Savienības iestādēm, kurā ir izveidota šāda ģenerāldirekcija, kuras misija būs vēl efektīvāk risināt ar daudzvalodību saistītos jautājumus un pārvarēt ar to saistītās grūtības. Šādi rīkodamās, Tiesa vēlas uzsvērt, ka daudzvalodība ir bagātinoša – atbilstoši Savienības devīzei “Vienoti daudzveidībā”, kas ietver arī valodu daudzveidību. Daudzvalodības popularizēšanas ietvaros 2018. gadā Tiesa svinēs tās Mutiskās tulkošanas dienesta 40 gadu pastāvēšanu, kā arī 60. gadadienu, kopš pasaulē nākusi Regula Nr. 1 par ES lietojamajām valodām.

The image features a vibrant red background with a complex, abstract geometric composition. In the center, a large white circle contains the text '6 Palieciēt kopā ar mums!'. The number '6' is large and black, with a thin black diagonal line passing through it. The word 'Palieciēt' is in a bold, black, sans-serif font, while 'kopā ar mums!' is in a smaller, black, sans-serif font. The background is filled with various geometric shapes: two grey rectangular blocks resembling skyscrapers, a golden-yellow pyramid, a white triangle with a dashed circle inside, a red triangle, and several smaller triangles and polygons in shades of grey, white, and gold. Scattered throughout are small black dots, white circles, and a dotted line forming a path. The overall aesthetic is modern and architectural.

Apmeklējiet Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūras meklēšanas portālu, izmantojot *Curia* vietni:

curia.europa.eu

Sekoiet judikatūras un iestādes aktualitātēm:

- aplūkojot **paziņojumus presei**: curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- abonējot Tiesas **RSS barotni**: curia.europa.eu/jcms/RSS
- sekojot iestādes **Twitter kontam**: @CourUEPresse vai @EUCourtPress
- lejupielādējot **lietotni CVRIA** viedtālruniņiem un planšetdatoriem

Lai uzzinātu vairāk par iestādes darbību:

- iepazīstieties ar **2017. gada ziņojuma** mājaslapu: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - Gada apskats
 - Tiesas darbības ziņojums
 - Vadības ziņojums
- noskatieties **animācijas filmas YouTube**

Pieklūve iestādes dokumentiem:

- **vēsturiskajiem arhīviem**: curia.europa.eu/jcms/archive
- **administratīvajiem dokumentiem**: curia.europa.eu/jcms/documents

Apmeklējiet Eiropas Savienības Tiesas galveno mītni:

iestāde piedāvā interesentiem apmeklējumu programmas, kas ir īpaši pielāgotas katras grupas interesēm (tiesas sēdes apmeklējums, ekskursija ēku vai mākslas darbu apskatei gida pavadībā, mācību apmeklējumi):

curia.europa.eu/jcms/visits

Lai saņemtu visa veida informāciju par iestādi:

- rakstiet mums, izmantojot **saziņas veidlapu**: curia.europa.eu/jcms/contact

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA

TIESA
L-2925 LUKSEMBURGA
LUKSEMBURGA
TĀLR. +352 4303-1

VISPĀRĒJĀ TIESA
L-2925 LUKSEMBURGA
LUKSEMBURGA
TĀLR. +352 4303-1

Tiesa tīmeklī: <http://www.curia.europa.eu>

Printed by Imprimerie Centrale in Luxembourg.

Orīģināltekstis sagatavots 2018. gada februārī.

Nedz iestāde, nedz kāds, kurš rīkojas tās vārdā, neuzņemas nekādu atbildību par to, kā šeit izklāstītā informācija iespējami varētu tikt turpmāk izmantota.

Luksemburga: Eiropas Savienības Tiesa /
Saziņas direkcija – Publikāciju un elektronisko plašsaziņas līdzekļu nodaļa /
Eiropas Savienības Publikāciju birojs

© Eiropas Savienība, 2018

Fotoattēli © Georges Fessy

Fotoattēli © Gediminas Karbauskis

Reproducēšana ir atļauta, norādot avotu.

Izmantot vai reproducēt fotoattēlus un citus dokumentus, uz kuriem Eiropas Savienībai nav autortiesību, ir aizliegts, ja nav saņemta autortiesību īpašnieku atļauja.

Print	ISBN 978-92-829-2708-3	ISSN 2467-1363	doi:10.2862/0719	QD-AQ-18-001-LV-C
PDF	ISBN 978-92-829-2706-9	ISSN 2467-1592	doi:10.2862/1977	QD-AQ-18-001-LV-N
EPUB	ISBN 978-92-829-2710-6	ISSN 2467-1592	doi:10.2862/073983	QD-AQ-18-001-LV-E

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA

SAZIŅAS DIREKCIJA
PUBLIKĀCIJU UN ELEKTRONISKO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU NODAĻA

Publikāciju birojs

ISBN 978-92-829-2706-9